

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 102003/B/2023/36145173629317692

VPLYV DUMPINGU NA PRIEMYSEL V RÁMCI EÚ:
ANALÝZA NA VYBRANOM PRÍPADE
Bakalárska práca

2023

Daniel Šuba

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Obchodná fakulta

VPLYV DUMPINGU NA PRIEMYSEL V RÁMCI EÚ:

ANALÝZA NA VYBRANOM PRÍPADE

Bakalárska práca

Študijný program:	medzinárodné podnikanie
Študijný odbor:	ekonómia a manažment
Školiace pracovisko:	Katedra medzinárodného obchodu
Vedúci záverečnej práce:	Ing. Henrich Juhás

Bratislava 2023

Daniel Šuba

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

V Bratislave, dňa 01.05.2023

.....

Podpis študenta

Pod'akovanie

Týmto by som sa chcel pod'akovať Ing. Henrichovi Juhásovi, za jeho cenné rady, pripomienky a odborné vedenie počas vypracovávania tejto práce.

ABSTRAKT

ŠUBA, Daniel: *Vplyv dumpingu na priemysel v rámci EÚ: Analýza na vybranom prípade.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra medzinárodného obchodu. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Henrich Juhás - Bratislava: OF EU, 2023, 51 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému Vplyv dumpingu na priemysel v rámci EÚ: Analýza na vybranom prípade. Cieľom záverečnej práce je na základe teoretických a praktických poznatkov vychádzajúcich z analýzy konkrétneho prípadu zhodnotiť implementáciu antidumpingových ciel zo strany EÚ, ich efektivitu a na základe praktických poznatkov navrhnúť možnosti zlepšenia postupov. Jednotlivé časti záverečnej práce boli zamerané na samotnú problematiku dumpingu, analýzu legislatívneho rámca antidumpingových opatrení, preskúmanie prípadu dovozu hliníkových výrobkov do EÚ, analýzu zavádzania antidumpingových opatrení a návrh možností na zlepšenie postupov týkajúcich sa zabránenia dumpingu v EÚ. Výsledkom riešenia danej problematiky je zistenie, že antidumpingové opatrenia zo strany Európskej únie majú významný vplyv na ochranu domáceho priemyslu pred nekalou konkurenciou spojenou s dumpovaním.

Kľúčové slová:

dumping, Európska únia, antidumpingové opatrenia, priemysel, obchodná politika, právny rámec

ABSTRACT

ŠUBA, Daniel: *Impact of Dumping on EU Industry: Analysis of chosen Case*. - University of Economics in Bratislava. Faculty of Commerce; Department of International Trade. – Thesis supervisor: Ing. Henrich Juhás - Bratislava: OF EU, 2023, 51 p.

The bachelor thesis is prepared on the topic Impact of Dumping on EU Industry: Analysis of chosen Case. The aim of the bachelor thesis is to evaluate the implementation of anti-dumping duties by the EU, their effectiveness, based on theoretical and practical knowledge based on the analysis of a specific case, and to propose possibilities for improving procedures based on practical knowledge. Individual parts of the final work were focused on the issue of dumping itself, analysis of the legislative framework of anti-dumping measures, examination of the case of import of aluminum products into the EU, analysis of the implementation of anti-dumping measures and a proposal for the improvement of procedures related to the prevention of dumping in the EU. The result of solving the given issue is the finding that anti-dumping measures by the European Union have a significant impact on the protection of the domestic industry against unfair competition associated with dumping.

Keywords:

dumping, European Union, anti-dumping measures, industry, trade policy, legal framework

Obsah

Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1 Vymedzenie pojmu dumping	12
1.1.1 História dumpingu	13
1.2 Prehľad existujúcej literatúry k problematike dumpingu.....	14
1.3 Dohody a právna úprava týkajúca sa antidumpingu	17
1.3.1 Výbor pre antidumpingové praktiky	18
1.3.2 Urovnávanie sporov	19
1.4 Antidumpingové opatrenia EÚ.....	19
1.4.1 Podmienky antidumpingových opatrení EÚ.....	22
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	24
2.1 Metodika práce	24
2.2 Metódy skúmania.....	25
3 Výsledky práce a diskusia	27
3.1 Charakteristika prípadu	27
3.1.1 Identifikácia a opis výrobku	27
3.1.2 Dôvod začatia konania.....	27
3.2 Navrhovanie opatrení v prípade potvrdenia dumpingu	28
3.2.1 Opatrenia pred zavedením cla pre krajiny Arménsko, Brazília a Čínska Ľudová republika:	29
3.2.2 Dočasné opatrenia.....	30
3.3 Analýza zavádzania antidumpingových opatrení.....	31
3.3.1 Porovnanie normálnej hodnoty s vývoznými cenami príslušného výrobku pri predaji na vývoz do EÚ	35
3.3.2 Zavedenie definitívnych opatrení	36
3.3.3 Stanovenie dodatočných rozsahov	37
3.4 Metodika nižšieho cla	38
3.5 Monitorovanie prípadov	39

3.6	Analýza vplyvu dumpingu na dovoz hliníkových fólií z Číny do Európskej únie	40
3.7	Vyhodnotenie stanovených cieľov, výskumných otázok a návrh možností na zlepšenie postupov pre prax	42
3.7.1.	Vyhodnotenie stanovených cieľov	42
3.7.2	Vyhodnotenie výskumných otázok	43
3.7.3	Návrh možností na zlepšenie postupov pre prax:	44
Záver		45
Zoznam použitej literatúry		47

Úvod

Bakalárska práca sa zaoberá problematikou dumpingu a jeho dopadom na priemyselné odvetvie v rámci Európskej únie (EÚ) prostredníctvom analýzy konkrétneho prípadu. Dumping predstavuje vážnu hrozbu pre priemysel v EÚ, keďže výrobky predávané za dumpingové ceny môžu spôsobiť vážne škody domácim výrobcam a ovplyvniť celkovú dynamiku trhu. Preto je dôležité analyzovať, ako dumping ovplyvňuje výrobné odvetvie a aké sú dôsledky uplatňovania antidumpingových opatrení v EÚ. Dumping môže mať rôzne formy, napríklad predaj tovaru za ceny nižšie, ako sú jeho výrobné náklady, alebo predaj tovaru za ceny nižšie ako je ich bežná trhovacia cena v krajine vývozu. Tieto nekalé obchodné praktiky môžu mať negatívny vplyv na ekonomickú stabilitu a konkurencieschopnosť domácich výrobcov v EÚ, čo môže viesť k strate pracovných miest, zníženiu investícií a zhoršeniu celkovej kvality života obyvateľstva. V rámci tejto práce sa zameriame predovšetkým na analýzu legislatívneho rámca antidumpingových opatrení v EÚ a preskúmame, ako tieto opatrenia ovplyvňujú vnútorný trh. Pozrieme sa tiež na kritériá a postupy používané pri vyšetrowaní prípadov dumpingu. Okrem toho bude práca venovaná zlepšeniu postupov týkajúcich sa zabráneniu dumpingu v EÚ. Preskúmame, ako by sa dali zlepšovať existujúce antidumpingové opatrenia a navrhujeme zlepšenia v legislatívnom rámci a trhovej praxi. Ďalej sa budeme zaoberať skúmaním vybraného prípadu dumpingu a jeho dopadu na priemysel v EÚ. Tento prípad nám poskytne komplexný pohľad na problém a umožní nám identifikovať hlavné výzvy a príležitosti pre európsky priemysel pri riešení dumpingu. Súčasťou práce bude aj prehľad medzinárodných dohôd a inštitúcií, ktoré sa zaoberajú problematikou dumpingu a obchodných sporov, ako je Svetová obchodná organizácia (WTO) a jej dohoda o antidumpingu. Nakoniec sa v práci budeme zaoberať zhodnotením výsledkov získaných z analýzy prípadovej štúdie a diskusiou o možných stratégiách pre európsky priemysel. Na základe týchto zistení budeme môcť navrhnúť postupy na zefektívnenie dumpingu. Celkovo táto bakalárska práca poskytne prehľad problematiky dumpingu a jeho dopadu na priemysel v rámci EÚ.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Antidumpingová politika EÚ sa riadi pravidlami Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a je založená na Dohode o uplatňovaní článku VI Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (Dohoda o antidumpingu), (WTO, 1994). Európska komisia je hlavným orgánom zodpovedným za vyšetrowanie prípadov dumpingu a navrhovanie antidumpingových opatrení, ktoré musia byť schválené členskými štátmi EÚ (Európska komisia, 2021).

V posledných rokoch bola antidumpingová politika EÚ aktualizovaná, aby lepšie reagovala na nové výzvy a zabezpečila účinnú ochranu domácej priemyselnej výroby. Napríklad v roku 2017 EÚ zaviedla modernizáciu svojich antidumpingových pravidiel, ktorá zahŕňala zlepšenie metodiky výpočtu bežnej hodnoty, zvýšenie transparentnosti a zabezpečenie rýchlejšieho prístupu k náprave (Európska komisia, 2017).

Vplyv dumpingu na priemyselné odvetvia v EÚ je komplexný a rôznorodý. Niektoré odvetvia, ako napríklad oceľiarstvo, chemický priemysel a textilný priemysel, boli výrazne postihnuté dumpingom zo strany tretích krajín, najmä Číny (EPRS, 2016). Nárast dumpingov pre tento prípad bol riešený prostredníctvom zavedenia antidumpingových opatrení, ktoré zahŕňali dočasné a konečné clá na dovoz ocele z Číny (Európska komisia, 2016). Tieto opatrenia pomohli chrániť domáce oceľiarske odvetvie pred konkurenciou založenou na nekalých obchodných praktikách.

Okrem ocele sa EÚ zaoberala aj ďalšími prípadmi dumpingu v oblastiach, ako sú solárne panely, hliník a chemické výrobky (Eurostat, 2021). Tieto prípady ukazujú, že dumping môže mať významný vplyv na rozličné priemyselné odvetvia v rámci EÚ a zdôrazňujú dôležitosť účinných antidumpingových opatrení.

EÚ sa v posledných rokoch intenzívne zaoberala bojom proti dumpingu, čo sa prejavilo v zavedení množstva antidumpingových opatrení (Eurostat, 2021). Mnohé štúdie naznačujú, že tieto opatrenia sú účinné v ochrane domácich priemyselných odvetví pred nekalou konkurenciou (Miroudot & Ye, 2018). Napriek tomu sa objavujú aj názory poukazujúce na možné negatívne dôsledky antidumpingových opatrení, ako napríklad obmedzenie prístupu k lacným výrobkom pre spotrebiteľov a negatívny dopad na priemyselné odvetvia, ktoré sú závislé od dovozu (Bown & Crowley, 2014). V tejto súvislosti je dôležité, aby EÚ zvažila potrebu vyváženia medzi ochranou domáceho priemyslu a udrжанím otvorených a konkurencieschopných trhov.

Súčasný stav problematiky vplyvu dumpingu na priemysel v rámci EÚ ukazuje, že dumping môže mať významný negatívny vplyv na domáce priemyselné odvetvia. EÚ sa usiluje o boj proti dumpingu prostredníctvom zavedenia antidumpingových opatrení, ktoré sú založené na smerniciach a pravidlách WTO. Aj keď tieto opatrenia môžu byť účinné v ochrane domácich priemyselných odvetví, je dôležité zohľadniť potrebu vyváženia medzi ochranou domáceho priemyslu a udrzaním otvorených a konkurencieschopných trhov. Na Slovensku sa čelí dumpingovým praktikám hlavne v oblastiach ako oceľ, hliník, obuv, textil a solárne panely. V posledných rokoch sa zvýšil dovoz týchto výrobkov z krajín ako Čína, Rusko a Turecko, čo zvýšilo konkurenciu a potenciálne ohrozilo miestne výrobné odvetvia (Eurostat, 2021).

Súčasná situácia a trendy medzinárodného obchodu ukazujú na rastúce napätie medzi liberalizáciou a protekcionizmom. Na jednej strane sú krajiny, ktoré usilujú o voľný obchod a otvorené trhy, zatiaľ čo na druhej strane sú krajiny, ktoré zavádzajú obchodné bariéry a ochranné nástroje na zabezpečenie svojho priemyslu. V tejto práci sa budeme zaoberať vplyvom dumpingu na priemysel v rámci Európskej únie a analýzou súčasných trendov a politík v oblasti obchodu.

Liberalizmus a protekcionizmus predstavujú dva rozdielne prístupy k medzinárodnému obchodu. Liberalizmus obhajuje voľný obchod bez obmedzení a bariér, čo umožňuje efektívnejšie rozdelenie zdrojov a zvyšovanie konkurencieschopnosti. Protekcionizmus naopak uprednostňuje zavádzanie obchodných bariér, ako sú clá, kvóty a antidumpingové opatrenia, s cieľom chrániť domáce odvetvia pred nekalou konkurenciou zo zahraničia (Baldwin & Evenett, 2020).

Výskumy ukazujú, že zavedenie antidumpingových opatrení môže mať rôzne dopady na priemysel v rámci EÚ. Na jednej strane môžu tieto opatrenia pomôcť chrániť domáce výrobné odvetvia pred nepriaznivými dôsledkami dumpingu, ako sú strata trhového podielu, pokles ziskov a zamestnanosti. Na druhej strane môžu antidumpingové opatrenia zvýšiť ceny dovážaných výrobkov pre spotrebiteľov a priemyselné odvetvia v EÚ, ktoré tieto výrobky používajú ako vstupy pre svoje vlastné výrobky (Bown & Crowley, 2007).

Súčasný stav riešenia problematiky dumpingu doma a v zahraničí zahŕňa pokračujúce úsilie o medzinárodnú spoluprácu a dialóg medzi krajinami. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a Svetová obchodná organizácia (WTO) sú dve hlavné inštitúcie, ktoré sa zaoberajú touto problematikou na medzinárodnej úrovni (Evenett & Fritz, 2018).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je jasné, že problematika dumpingu a jeho vplyv na priemysel v rámci EÚ predstavujú významnú a komplexnú tému, ktorej riešenie si vyžaduje koordinované úsilie na vnútroštátnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni.

1.1 Vymedzenie pojmu dumping

Voľne povedané pojem "dumping" označuje situáciu, pri ktorej výrobca alebo exportér predáva svoje tovary v zahraničí za ceny nižšie ako sú jeho výrobné náklady, alebo za ceny nižšie, za ktoré ich predáva na domácom trhu. To môže výrazne ovplyvniť ostatné firmy na cieľovom trhu a vyvíjať tlak na znižovanie cien a zisky pre dodávateľov na trhu. Začiatkom 20. storočia niektoré krajiny, pričom Kanada bola prvou v roku 1904, začali prijímať antidumpingové zákony (AD) na riešenie situácií, keď zahraničné spoločnosti predávali svoje výrobky domácim firmám za dumpingové ceny. V súčasnosti má väčšina krajín sveta platné antidumpingové zákony, v týchto krajinách sa ročne uskutočnia stovky AD akcií, AD kritériá a postupy boli kodifikované vo Všeobecnej dohode o clách a obchode (GATT) a jej nástupca, Svetová obchodná organizácia (WTO). Na rozdiel od mnohých iných, formy ochrany obchodu a AD opatrenia sú v rámci WTO zákonné a vyňaté z doložky o diskriminácii, pretože naprávajú to, čo sa považuje za nekalé obchodné praktiky. V tejto práci skúmame ekonomickú literatúru, ktorá sa vyvinula v rámci antidumpingu. V nej je veľa dôvodov, prečo si myslíme, že štúdium AD aktivít je zaujímavé z hospodárskeho a politického hľadiska, a preto to viedlo k podstatnému a rastúcemu súboru literatúry, ktorý si zaslúži vlastnú kapitolu v tejto práci.

Dumping je medzinárodná cenová diskriminácia, pri ktorej vyvážajúca firma predáva časť svojej produkcie na zahraničnom trhu za veľmi nízku cenu a zostávajúcu produkciu za vysokú cenu na domácom trhu. Haberler definuje dumping ako: "Predaj tovaru do zahraničia za cenu, ktorá je nižšia ako predajná cena toho istého tovaru v rovnakom čase a za rovnakých okolností doma, berúc do úvahy rozdiely v prepravných nákladoch". Vinerova definícia je jednoduchá. Podľa neho "Dumping je cenová diskriminácia medzi dvoma trhmi, na ktorých monopolista predáva časť svojho vyrobeného výrobku za nízku cenu a zvyšnú časť za vysokú cenu na domácom trhu." Okrem toho Viner vysvetľuje dva ďalšie typy dumpingu. Po prvé, reverzný dumping, pri ktorom je zahraničná cena vyššia ako domáca cena. To sa robí preto, aby sa ukázali zahraniční konkurenti z domáceho trhu. Keď sa výrobok predáva na domácom trhu za nižšiu cenu, ako sú jeho výrobné náklady, tento jav sa nazýva reverzný dumping. Ak sa komodita nespotrebuje na domácom trhu a predáva sa na dvoch rôznych

zahraničných trhoch s rôznymi cenami – na jednom trhu s vysokou cenou a na druhom s nízkou cenou, hovoríme o situácii na duálnom trhu. V praxi však dumping znamená predaj výrobku za vysokú cenu na domácom trhu a nízku cenu na zahraničnom trhu. V tomto zmysle vysvetlíme určenie ceny pri dumpingu v ďalšej časti práce.

1.1.1 História dumpingu

Dumping nadobudol v európskom kontexte osobitný význam od vytvorenia európskeho jednotného trhu v roku 1992, keď Maastrichtská zmluva umožnila voľný pohyb tovaru, kapitálu, služieb a osôb (EUR-Lex), a tým umožnila korporáciám voľný pohyb a založenie ich výrobných závodov a sídiel tam, kde to považujú za vhodnejšie. Jednotný trh zahŕňa odstránenie externých poplatkov medzi členskými štátmi, čo im bráni vo využívaní ich vonkajších fiškálnych politík na podporu vnútroštátnych trhov, a teda vytvorenie režimu hospodárskej súťaže bez zásahu štátov. Dumping získal nespočetné množstvo definícií v literatúre od vedcov, výskumníkov a analytikov v celej histórii. Hlavným zameraním väčšiny týchto definícií je však cenová diskriminácia na globálnej úrovni. Podľa definície Jacoba Vinera z roku 1922 sa dumping vzťahuje na cenovú diskrimináciu, ku ktorej dochádza medzi trhmi na medzinárodnej úrovni. K Dumpingu v medzinárodnom obchode dochádza tak, že naberá na obrátkach, keď je vývozná cena oveľa nižšia v porovnaní s cenou, ktorú predajcovia účtujú kupujúcim na domácej úrovni, pokiaľ ide o všetky podmienky predaja (Lindsey, 1999). Inými slovami, takéto výrobky priťahujú nižšie ceny na vývoznom trhu, čo je v rozpore s tým, čo sa ponúka spotrebiteľom na domácom trhu. Okrem tejto myšlienkového školy sa dumping v obchodnom kontexte môže vzťahovať na prípad, keď sú marginálne náklady vyššie ako vývozné náklady danej komodity na trhu. Preto stačí spomenúť, že hlavnými určujúcimi parametrami dumpingu sú vývozné a domáce ceny príslušnej komodity. Bez ohľadu na jeho jednoduchosť a interpretáciu zostáva dumping dlhodobo hlavným problémom v medzinárodnom obchode, pričom bolo zaznamenaných niekoľko snáh o zmiernenie jeho vplyvu na v súčasnosti plne rozvinutý medzinárodný obchodný trh.

Na druhej strane prípad, keď vývozný trh priťahuje vyššie ceny v porovnaní s tým, čo sa ponúka na miestnej úrovni, sa označuje ako reverzný dumping (Irwin, 2005). Vyššie uvedené opisy tvoria základné chápanie dumpingu, ako ho uznáva Svetová obchodná organizácia. Okrem toho je dôležité poznamenať, že hlavné analýzy súčasnej dumpingovej situácie sa točia okolo komodít, ktoré sa predávajú za vyššiu hodnotu ako miestne ceny, keďže antidumpingové zákony obsahujú najmä tento scenár. Tento koncept je niekedy

spojený s dotáciami a odmenami. Najmä dumping nie je spôsobený dotáciami a tieto dve myšlienky sú zvyčajne regulované odlišnými a nezávislými právnymi predpismi (Mastel, 1998). Podľa Vinera (1923) možno dumping klasifikovať na sporadický, krátkodobý a dlhodobý, v závislosti od určitých faktorov, ako je príčina a trvanie. Na základe účinkov dumpingu a bezkonkurenčnej potreby dobrého dumpingu boli navrhnuté a ratifikované zákony na kontrolu dumpingu a zabezpečenie toho, aby ich všetky obchodné operácie v medzinárodnom a miestnom meradle neporušovali. Dobrým príkladom je antidumpingový zákon Spojených štátov, ktorý existuje už takmer storočie. Zákon si v priebehu histórie vyslúžil mnohonásobnú kritiku a podporu, pričom niektorí kritici tvrdili, že je potrebné ho zmeniť a doplniť, aby sa prispôbil súčasným a vznikajúcim otázkam, ktoré sa môžu líšiť od jeho pôvodného mandátu.

1.2 Prehľad existujúcej literatúry k problematike dumpingu

Pôvodný americký antidumpingový zákon z roku 1916 sa zaoberal penalizáciou zahraničných firiem za predátorské cenové praktiky voči domácim firmám, ale čoskoro bol nahradený zákonom umožňujúcim opravné prostriedky bez toho, aby bolo potrebné dokazovať predátorský úmysel. Napriek tomu sa vo verejnej rétorike týkajúcej sa dumpingu a ospravedlňovania antidumpingových cieľ rysuje príbeh o predátorských cenách. Hartigan (1994) poskytuje rámec pre premýšľanie o obavách z predátorských cien. V jeho modeli je Bertrandov duopol a domáca firma nevie, či sú náklady zahraničnej firmy nízke alebo vysoké. Ak je zahraničná firma nízkonákladovým výrobcom, domáca firma nebude schopná úspešne konkurovať. Dumpingom môže zahraničná spoločnosť, bez ohľadu na svoje skutočné náklady, pôsobiť ako nízkonákladový konkurent a podnietiť odchod domácej firmy. Hartigan (1996) demonštruje, že problémy s informáciami na úverových trhoch môžu tiež poskytnúť priestor pre životaschopné predátorské ceny (dumping) zo strany zahraničnej firmy. Napriek svojmu významu vo verejnej diskusii dôkazy naznačujú, že trhové podmienky potrebné na účinné predátorstvo sú zriedkavo prítomné v antidumpingových prípadoch (Shin, 1998; Tharakan, 1999). Namiesto toho moderné zákony a praktická implementácia AD zákonov jednoducho hľadajú dôkazy o nespravodlivých cenách; t. j. firma, ktorá účtuje nižšiu cenu na svojom vývoznom trhu v pomere buď k cene na svojom vlastnom trhu, alebo určitú vytvorenú cenu na základe jej odhadovaných nákladov.

Základný dokument v literatúre od Brandera a Krugmana (1983) poskytuje jednoduchý model dumpingu založený na cenovej diskriminácii, často označovaný ako

recipročný dumpingový model. Branderova a Krugmanova analýza (1983) tiež poukazuje na to, že dôsledky dumpingu na dobré životné podmienky v tomto kontexte cenovej diskriminácie sú nejednoznačné a možno dokonca prospešné, čo je v kontraste s typickou analýzou dobrých životných podmienok predátorských cenových situácií. Vývoz zahŕňa vznik (nehospodárnych) prepravných nákladov, ale dodatočná hospodárska súťaž vedie k nižším cenám na každom trhu. Vplyv na čistý blahobyť teda závisí od toho, ktorý z týchto dvoch účinkov je väčší. Ďalším možným dôvodom dumpingového správania, ktoré môže vyplývať z benígneho motívu zo strany vyvážajúcej firmy, je nadmerná kapacita.

Staiger a Wolak (1992) poskytujú model, v ktorom zahraničný monopolista obsluhuje svoj vlastný trh a tiež vyváža na konkurenčný vývozný trh. Firma čelí neistému dopytu na svojom vlastnom trhu, kde môže zažiť obdobia nízkeho aj vysokého dopytu a musí prijať rozhodnutie o utopenej výrobnéj kapacite. Možno preukázať, že existujú podmienky, za ktorých si zahraničná firma vyberie kapacitu, na základe ktorej bude znižovať svoju nadmernú kapacitu na vývoznom trhu v obdobiach s nízkym dopytom, ale zmení svoju voľbu kapacity tak, aby sa znížila pravdepodobnosť dumpingu, keď má vývozný trh zákony AD. Toto vysvetlenie dumpingu a toho, ako zákony AD pomáhajú zmierniť zahraničné firmy z vývozu zlých podmienok dopytu, bolo primárnym argumentom pre zákony AD niektorými priemyselnými skupinami (napr. pozri Howell a kol., 1988).

Na základe údajov o dovoze ocele z USA Blonigen a Wilson (2010) našli dôkazy o takomto dumpingu s nadmernou kapacitou z určitých zdrojov dovozu. Ethier (1982) navrhuje alternatívny mechanizmus, pomocou ktorého firmy v určitých obdobiach racionálne skládkujú tovar dôsledku podmienok na svojich vlastných domácich trhoch. Ak má zahraničná spoločnosť obmedzenia svojej schopnosti upraviť svoje vstupné náklady, dôjde k asymetrii pri úprave vývozných cien a domácich výrobných nákladov a následne bude cyklicky predávať pod úrovňou nákladov. Nakoniec existuje niekoľko článkov, ktoré ukazujú, ako môžu účinky viesť k správaniu považovanému za dumping. Gruenspecht (1988) uvažuje o firmách, kde súčasná úroveň produkcie ovplyvňuje budúce výrobné náklady. To podnecuje domáce a zahraničné firmy k tomu, aby stanovili ceny pod súčasné náklady na získanie objemu. Gruenspecht je jedným z prvých, ktorý preukázal, že antidumpingové pravidlá menia trhové výsledky, aj keď sa nezdajú byť záväzné ex post. Súvisiace vysvetlenie dumpingu sa nachádza v Claride (1993), ktorá kombinuje ricardovský model obchodu s modelom vstupu a výberu. Efektívnosť výroby sa v jednotlivých krajinách líši, ale existuje priestor na technologické zlepšenie. V modeli spoločnosti Clarida môže firma získať technické know-how iba výrobou. Z dostupných údajov vyplýva, že vysoko

nákladné zahraničné firmy môžu vyvážať pod svojimi výrobnými nákladmi. Z dlhodobého hľadiska firmy s vysokými nákladmi odídu, ale dumping sa bude pozorovať v krátkodobom horizonte.

Zatiaľ čo počiatočnou motiváciou pre zákony o AD bolo riešiť obavy, že firmy sa pokúšajú monopolizovať trhy prostredníctvom predátorských cien, v mnohých dokumentoch sa stanovilo, že AD zákony môžu ironicky pomôcť uľahčiť kolúziu a povzbudiť firmy, aby strategicky využívali AD zákony. Staiger a Wolak (1989), Prusa (1992), Panagariya a Gupta (1998), Veugelers a Vandebussche (1999), Zanardi (2004) a Davies a Liebman (2006) poskytujú modely, v ktorých by trhové podmienky mohli podporovať kartel medzi domácimi a zahraničnými firmami, a AD zákony pomáhajú koordinovať alebo udržiavať tajné dohody. Najmä prejednávanie prípadov AD pomáha trestať (alebo hroziť potrestaním) páchatel'ov kartelu s cieľom podporiť dohodnutý výsledok. Okrem toho prípady AD môžu dokonca viesť vlády ku koordinácii "záväzkov" alebo dohôd o pozastavení so zahraničnými firmami, ktoré špecifikujú ciele minimálne ceny a/alebo množstvá pre dovoz prešetrovaného výrobku. Tharakan (1991) analyzuje, kedy sú tieto podniky najpravdepodobnejšie v prípadoch EÚ. Existuje súvisiaca literatúra, z ktorej vyplýva, že zahraničné firmy môžu chcieť iniciovať prípady AD s cieľom vyvolať ďalšie výsledky s potenciálnymi pozitívnymi výnosmi pre ne. Snáď najznámejším príkladom toho je pojem domino dumpingu, ktorý zaviedol Anderson (1992; 1993), kde zahraničné firmy agresívne vyvážajú s cieľom vyvolať prípady AD, ktoré zase vedú k dobrovoľnej dohode o obmedzení vývozu, ktorá prináša nájomné v rámci kvót/VER.²⁰ Za predpokladu, že alokácie VER súvisia s trhovým podielom každej firmy pred uzavretím dohody, agresívny predaj zahraničnej firmy vytvára dlhodobú hodnotu.

Poslednou a veľmi reálnou možnosťou je, že dumping môžu vlády nájsť, aj keď nie je prítomný. Od samého zavedenia zákonov AD, existovali obavy, že to jednoducho otvorilo ďalšiu cestu k ochrane dovozu. Spôsob, akým sa vládne agentúry rozhodnú určiť dumping a ujmu, je flexibilný, čo umožňuje diskrečnú právomoc nájsť dumping takmer v každej situácii. Kolev a Prusa (2002) ukazujú, ako táto diskrečná právomoc vedie zahraničné firmy k obmedzeniu ich vývozu, bez ohľadu na to, či skutočne predávajú pod cenu, čo je zistenie, ktoré sa vracia k skorým zisteniam Herandera a Schwartza (1984). V súvislosti s tým existujú dôkazy, že explicitné zmeny politiky uľahčili prešetrojúcim orgánom určenie škodlivého dumpingu. Lindsey (2000) a Lindsey a Ikenson (2002, 2003) poskytujú početné príklady pokračujúceho oslabovania právnych noriem pre dumping a ujmu v USA a Blonigen (2006) ukazuje, že zmeny v diskrečnej právomoci agentúr boli hlavnou hnacou silou zvyšovania

dumpingových rozpätí USA. Jedným z významných príkladov je zmena z roku 1980 s cieľom umožniť prax kumulácie, pri ktorej sa kumulujú všetky zdroje dovozu s cieľom určiť, či dumping z jedného zdroja spôsobuje ujmu. Hansen a Prusa (1996) zistili, že táto právna zmena významne zvýšila úspešnosť pozitívnych stanovení dumpingu v USA, ako aj motiváciu zvýšiť počet zdrojov dovozu obvinených z dumpingu. Tharakan, Greenaway a Tharakan (1998) našli podobné dôkazy pre analogickú zmenu politiky v Európskej únii. Stručne povedané, existuje niekoľko alternatívnych dôvodov, prečo sa firmy môžu zapojiť do správania, ktoré by viedlo k zisteniu dumpingu podľa právnych predpisov o AD, od cenovej diskriminácie a predaja pod cenu až po nadmernú kapacitu a pokusy o spustenie akcie AD ako spôsobu uľahčenia kolúzie. Literatúra o AD poskytla množstvo modelov, ktoré teoreticky podporujú tieto vysvetlenia a ukazujú dôsledky dumpingu a uplatňovania AD opatrení na dobré životné podmienky v rámci týchto rôznych scenárov. Dôsledky dumpingu aj antidumpingových ciel na dobré životné podmienky (dumpingových aj antidumpingových ciel) sú zvyčajne nejednoznačné a závisia od základných charakteristík trhu, často od povahy hospodárskej súťaže medzi podnikmi. Dôkazy o týchto motívoch sú pomerne riedke a určenie, ktoré z nich sú najčastejšími dôvodmi pozorovania aktivity AD, chýba a je veľkou empirickou výzvou. Zostáva to dôležitou témou pre budúci výskum.

1.3 Dohody a právna úprava týkajúca sa antidumpingu

Vzhľadom na to, že colné sadzby sa postupne znižovali po pôvodnej dohode GATT, bolo čoraz viac uplatňovaných antidumpingových ciel a nedostatky článku VI v ich regulácii sa stávali čoraz evidentnejšími. Napríklad, článok VI požaduje stanovenie významnej ujmy, ale neponúka žiadne usmernenie ohľadom kritérií na zistenie existencie takejto ujmy a o metodike zisťovania dumpingu sa hovorí len všeobecným spôsobom. V dôsledku toho zmluvné strany GATT vyjednávali o podrobnejších kódexoch týkajúcich sa antidumpingu. Prvým takýmto kódexom bol Dohoda o antidumpingových praktikách, ktorá nadobudla platnosť v roku 1967 ako výsledok Kennedyho kola rokovaní. Spojené štáty však nikdy nepodpísali Kennedyho kódex, čo znamenalo, že mal obmedzený praktický význam. Tokijský kódex, ktorý nadobudol účinnosť v roku 1980, predstavoval významný pokrok. Z hľadiska jeho obsahu poskytol oveľa viac usmernení ohľadom určenia dumpingu a ujmy ako článok VI. Rovnako dôležité bolo, že stanovoval podrobné procesné požiadavky a požiadavky na spravodlivý proces, ktoré musia byť splnené pri vykonávaní vyšetrovaní. Avšak kódex i naďalej predstavoval len všeobecný rámec, ktorý krajiny mali dodržiavať pri

realizácii vyšetrovania a ukladania ciel. Kódex bol tiež poznačený nejasnosťami v mnohých sporných otázkach a jeho dosah bol obmedzený tým, že len 27 zmluvných strán kódexu bolo viazaných jeho požiadavkami(WTO).

Dumping je v Dohode o uplatňovaní článku VI GATT 1994 (Antidumpingová dohoda) charakterizovaný ako uvádzanie výrobku na trh druhej krajiny za cenu nižšiu než jeho normálna hodnota. Podľa článku VI GATT z roku 1994 a Antidumpingovej dohody môžu členské štáty WTO prijať antidumpingové opatrenia, pokiaľ sa po šetrení v súlade s dohodou zistí, a) že existuje dumping, b) že domáce odvetvie výroby podobného výrobku v importujúcej krajine utrpelo významnú ujmu a c) že medzi nimi je príčinná súvislosť. Dohoda, okrem hmotnoprávných pravidiel upravujúcich stanovenie dumpingu, ujmy a príčinnej súvislosti, zahŕňa aj detailné procesné pravidlá týkajúce sa iniciovania a vykonávania šetrení, zavádzania opatrení a ich trvania a preskúmania(WTO).

1.3.1 Výbor pre antidumpingové praktiky

Výbor, ktorý sa stretáva najmenej dvakrát za rok, poskytuje členským štátom WTO možnosť konzultovať sa o akejkoľvek problematike súvisiacej s Antidumpingovou dohodou. Výbor uskutočnil preskúmanie vnútroštátnych právnych predpisov oznámených WTO, čo umožňuje otvorenú diskusiu o otázkach týkajúcich sa implementácie vnútroštátnych antidumpingových zákonov a predpisov, ako aj otázkach súvisiacich s konformitou vnútroštátnej praxe s Antidumpingovou dohodou. Výbor tiež analyzuje oznámenia o antidumpingových opatreniach prijatých členmi, čo poskytuje príležitosť diskutovať o problémoch vzniknutých v súvislosti s konkrétnymi prípadmi. Výbor založil samostatný orgán, ad hoc skupinu pre vykonávanie, ktorá je prístupná pre všetkých členov WTO a očakáva sa, že sa bude zaoberať technickými otázkami implementácie: to znamená otázkami "ako to realizovať", ktoré sa často objavujú pri správe antidumpingových zákonov(WTO). Od všetkých členov WTO sa očakáva, že zosúladiť svoje antidumpingové zákony s Antidumpingovou dohodou a oznámia tieto zákony Výboru pre antidumpingové praktiky. Hoci výbor neudeluje "schválenie" alebo "neschválenie" členských právnych predpisov, ich hodnotenie sa v rámci výboru koná prostredníctvom otázok položených členmi a diskusií o súlade s požiadavkami dohody konkrétnymi členmi v rámci vnútroštátnych právnych predpisov. Navyše sa od členov očakáva, že dvakrát do roka informujú výbor o všetkých prijatých antidumpingových vyšetrovaníach, opatreniach a krokoch. Výbor prijal štandardný formát pre tieto oznamy, ktoré sú predmetom preskúmania vo výbore. Napokon, členovia sú povinní nepretržite informovať výbor o prijatých

predbežných a konečných antidumpingových opatreniach, vrátane určitých minimálnych informácií požadovaných usmerneniami, na ktorých sa dohodol výbor. Tieto oznamy sú tiež predmetom preskúmania vo výbore (WTO).

1.3.2 Urovnávanie sporov

V oblasti antidumpingových sporov sa uplatňuje záväzné riešenie konfliktov prostredníctvom Orgánu pre riešenie sporov WTO v súlade s ustanoveniami Dohody o riešení sporov (ďalej len "DSU"). Členské štáty môžu napadnúť zavedenie antidumpingových opatrení, v niektorých prípadoch môžu napadnúť zavedenie predbežných antidumpingových opatrení a môžu predložiť všetky otázky súvisiace s dodržiavaním požiadaviek dohody pred panelom zriadeným podľa DSU. V sporoch týkajúcich sa antidumpingovej dohody sa na preskúmanie panelom, pokiaľ ide o určenie vnútroštátnych orgánov, ktoré prijali opatrenia, uplatňuje špecifický štandard preskúmania. Tento štandard stanovuje určitú úroveň rešpektu voči vnútroštátnym orgánom pri zisťovaní skutočností a interpretácii práva a má za cieľ zabrániť panelom riešenia sporov v tom, aby prijímali rozhodnutia výlučne na základe svojich vlastných názorov. Štandard preskúmania sa uplatňuje iba v antidumpingových konfliktoch a ministerské rozhodnutie stanovuje, že sa preskúma po troch rokoch, aby sa určilo, či je vhodný pre všeobecné uplatňovanie (WTO).

1.4 Antidumpingové opatrenia EÚ

Dumping nastáva v situáciách, keď sa tovar od výrobcov z krajín mimo Európskej únie predáva v rámci EÚ za ceny nižšie, než sú predajné ceny na domácom trhu alebo výrobné náklady. Ak Európska komisia prostredníctvom vyšetrovania potvrdí tento stav, môže prijať antidumpingové opatrenia na ochranu spoločností EÚ. Opatrenia zahŕňajú clá na dovoz výrobkov z daných krajín a môžu mať rôzne formy, ako pevné, variabilné alebo percentuálne z celkovej hodnoty (ad-valorem). Predbežné opatrenia môžu trvať najviac 6 mesiacov, pričom definitívne opatrenia môžu trvať až 5 rokov.

Článok VI GATT stanovuje právo zmluvných strán na uplatňovanie antidumpingových opatrení proti dovozom výrobkov za ceny nižšie než je ich "bežná hodnota" (často cena na domácom trhu vyvážajúcej krajiny), ak dumpingový dovoz spôsobuje ujmu domácemu výrobnému odvetviu. Podrobné pravidlá týkajúce sa týchto opatrení sú stanovené v antidumpingovej dohode uzatvorenej na záver tokijského kola rokovaní. Uruguajské kolo rokovaní viedlo k revízii tejto dohody, ktorá poskytuje väčšiu

jasnosť a podrobnejšie pravidlá pre určovanie dumpingových výrobkov, hodnotenie ujmy spôsobenej domácemu výrobnému odvetviu, postupy pri začatí a vykonávaní antidumpingových vyšetrení, ako aj vykonávanie a trvanie antidumpingových opatrení. Nová dohoda tiež objasňuje úlohu súdnych orgánov pri riešení sporov o antidumpingových opatreniach prijatých vnútroštátnymi orgánmi. Táto dohoda stanovuje špecifické ustanovenia týkajúce sa metodiky určenia, či výrobok sa vyváža za dumpingové ceny, a pravidlá pre spravodlivé porovnávanie medzi vývoznou cenou a bežnou hodnotou výrobku.

Dohoda zároveň posilňuje požiadavku na určenie jasného príčinného vzťahu medzi dumpingovým dovozom a ujmou spôsobenou domácemu výrobnému odvetviu, a potvrdzuje existujúci výklad pojmu "domáce výrobné odvetvie". S výnimkou niekoľkých prípadov sa termínom "domáce výrobné odvetvie" označuje súhrn domácich výrobcov podobných výrobkov alebo tých, ktorých spoločná produkcia týchto výrobkov tvorí väčšinu celkovej domácej produkcie. Boli stanovené jasné postupy pre začatie antidumpingových prípadov a riadenie týchto vyšetrení, zabezpečujúc pritom príležitosť predložiť dôkazy pre všetky zainteresované strany. Dohoda posilňuje ustanovenia týkajúce sa dočasných opatrení, cenových záväzkov v antidumpingových prípadoch a trvania antidumpingových opatrení. Významným zlepšením oproti existujúcej dohode je nové ustanovenie, ktoré stanovuje, že platnosť antidumpingových opatrení uplynie po piatich rokoch od dátumu uloženia, pokiaľ sa nezistí pravdepodobnosť pokračovania alebo opakovania dumpingu a ujmy po ukončení opatrení. Nové ustanovenie tiež vyžaduje okamžité ukončenie antidumpingového vyšetrenia v prípadoch, keď úrady určia, že dumpingové rozpätie je de minimis (definované ako menej ako 2 % vývozného ceny výrobku) alebo že objem dumpingových dovozov je zanedbateľný (všeobecne, keď objem dumpingových dovozov z jednotlivkej krajiny predstavuje menej ako 3 % dovozu príslušného výrobku do dovážajúcej krajiny).

Dohoda stanovuje požiadavku na rýchle a detailné informovanie Výboru pre antidumpingové praktiky o všetkých predbežných či konečných antidumpingových opatreniach. Poskytuje tiež možnosť zmluvným stranám konzultovať otázky týkajúce sa fungovania dohody alebo podpory jej cieľov a žiadať o vytvorenie panelov na riešenie sporov. GATT 1994 uvádza niekoľko základných princípov aplikovateľných v obchode medzi členmi WTO, vrátane zásady "klauzuly najväčších výhod". Taktiež požaduje, aby dovážané výrobky neboli zaťažované vnútornými daňami alebo inými poplatkami nad rámec tých, ktoré sú uložené na domáci tovar. Stanovuje tiež pravidlá pre množstevné obmedzenia, poplatky a formálne náležitosti súvisiace s dovozom, ako aj colnú hodnotu. Členovia WTO

sa dohodli na zostavení harmonogramov viazaných colných sadzieb. (Európska komisia, 2021).

Článok VI GATT 1994 výslovne umožňuje uloženie špecifických antidumpingových cieľ na dovozy z konkrétnych zdrojov, ktoré prekračujú viazané sadzby, v prípade, že dumping spôsobuje alebo ohrozuje ujmu domácemu výrobnému odvetviu, alebo významne spomaľuje zriaďovanie domácich výrobných odvetví. Dohoda o uplatňovaní článku VI GATT 1994, bežne nazývaná antidumpingová dohoda, poskytuje podrobnejší výklad základných princípov ustanovených v článku VI, ktorými sa riadia prešetrovania, určovanie a uplatňovanie antidumpingových cieľ. (Európska komisia, 2021).

V kontexte globalizácie a rastu medzinárodného obchodu čelia členské štáty Európskej únie (EÚ) rôznym výzvam. Ochranné obchodné nástroje (OON) predstavujú dôležitú súčasť politiky EÚ, ktorá umožňuje členským štátom chrániť svoje domáce priemyselné odvetvia pred nespravodlivým a škodlivým obchodom. Tieto nástroje sa využívajú na riešenie situácií, keď dovoz z iných krajín predstavuje hrozbu pre domáci priemysel. V nasledujúcom texte sa zameriame na hlavné ochranné obchodné nástroje, ktoré EÚ využíva, a budeme diskutovať o ich účinnosti a vplyvu.

Antidumpingové opatrenia: Antidumpingové opatrenia sú zamerané na boj proti dovozu tovaru za ceny, ktoré sú nižšie ako bežná hodnota výrobku vo vyvážajúcej krajine (Bown & Crowley, 2007). Tieto opatrenia sa zavádzajú prostredníctvom dočasných alebo konečných antidumpingových cieľ, ktoré majú kompenzovať rozdiel medzi vývoznou cenou a bežnou hodnotou výrobku (Európska komisia, 2021). Výskum ukazuje, že antidumpingové opatrenia môžu byť účinné pri zabezpečovaní ochrany domáceho priemyslu, ale ich vplyv na celkový hospodársky rast a zamestnanosť môže byť zmiešaný. Niektorí odborníci tvrdia, že takéto opatrenia môžu vytvárať ochranárske bariéry a narušovať efektívne fungovanie medzinárodného obchodu (Bagwell & Staiger, 2011).

Antisubvenčné opatrenia: Antisubvenčné opatrenia sú navrhnuté na riešenie situácií, keď dovoz výrobkov je podporovaný vývoznou krajinou prostredníctvom štátnej pomoci alebo subvencií, čo vedie k deformácii trhu a poškodzuje domáce priemyselné odvetvia (Európska Komisia, 2021). Antisubvenčné opatrenia zahŕňajú vyšetovania, ktoré zisťujú, či sú poskytnuté subvencie škodlivé, a ak áno, môžu byť zavedené protisubvenčné clá, ktoré znižujú vplyv subvencií na ceny dovozu.

Opatrenia na ochranu obchodu proti nadmernému dovozu: Tieto opatrenia sú tiež známe ako opatrenia na ochranu trhu alebo ochranné clá, sú určené na riešenie náhlych a výrazných nárastov dovozu, ktoré ohrozujú domáci priemysel (Baldwin & Evenett, 2008).

Tieto opatrenia sú dočasné a môžu byť zavedené v prípade, že dovoz spôsobuje alebo môže spôsobovať vážnu ujmu pre domáce výrobné odvetvie. Ochranné opatrenia môžu zahŕňať dočasné zvýšenie ciel, kvóty alebo kombináciu oboch (European Commission, 2021).

Na účinnosť a dôsledky ochranných obchodných nástrojov EÚ má vplyv množstvo faktorov. Niektoré štúdie naznačujú, že tieto opatrenia môžu byť účinné v krátkodobom horizonte, pomáhajú chrániť domáce odvetvia pred nespravodlivou konkurenciou a udržiavať zamestnanosť (Bown & Crowley, 2007). Avšak dlhodobé výsledky môžu byť menej jasné, keďže OON môžu viesť k vyšším cenám pre spotrebiteľov a poklesu konkurencieschopnosti domáceho priemyslu (Baldwin & Evenett, 2008).

1.4.1 Podmienky antidumpingových opatrení EÚ

Pred prijatím akýchkoľvek opatrení na boj proti dumpingu musia byť splnené určité podmienky. Prvou podmienkou je, že dovoz tovarov musí byť dumpingový. Výrobok sa považuje za dumpingový, ak je jeho vývozná cena do EÚ nižšia ako jeho bežná cena. Normálna hodnota je zvyčajne trhovú cenu výrobku vo vyvážajúcej krajine. Ak neexistujú žiadne predaje alebo je nízky objem predaja, alebo ak sa predaj uskutočňuje so stratou, bežná hodnota výrobku je zvyčajne založená na výrobných nákladoch vyvážajúcej krajiny plus primeraná suma na predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk. Vývozná cena je predajná cena do EÚ. Aby sa stanovilo dumpingové rozpätie, musí sa vykonať spravidla porovnanie medzi vývoznou cenou a bežnou hodnotou. Možno bude potrebné vykonať úpravy, aby sa zabezpečilo, že normálna hodnota a vývozná cena sú na porovnateľnom základe (Európska komisia, 2021).

Druhým kritériom, ktoré musí byť splnené, je významná škoda spôsobená výrobnému odvetviu Európskej únie (EÚ), ktoré vyrába porovnateľný tovar. Identifikácia ujmy si vyžaduje analýzu objemu a cien výrobkov predávaných za dumpingové ceny. V tejto súvislosti Komisia skúma, či nastal výrazný nárast dovozu za dumpingových podmienok, buď v absolútnych hodnotách alebo vzhľadom na trhovú podiel. V kontexte hodnotenia vplyvu na ceny je kľúčovým faktorom miera, v akej bola dovozná cena nižšia ako cena výrobcov EÚ. Zistenie vplyvu na výrobcov EÚ si vyžaduje hodnotenie rôznych typických ekonomických faktorov, ako sú trhovú podiel, produkcia, zisky, produktivita, návratnosť investícií, schopnosť získať kapitál, rast a rozsah dumpingu. Treťou podmienkou je príčinná súvislosť. Dumpingové dovozy musia byť príčinou ujmy. Nemusia byť jedinou príčinou - iné faktory môžu tiež prispieť (Európska komisia, 2021).

Poslednou podmienkou je záujem spoločnosti. Antidumpingové opatrenia nesmú byť proti záujmu spoločnosti. Aj keď sa tento test nevyžaduje pravidlami WTO, zabezpečuje aby sa zohľadnili celkové hospodárske záujmy v EÚ – vrátane domácich výrobných odvetví vyrábajúce príslušný výrobok, dovozcov, priemyselných odvetví spoločnosti, ktoré používajú dovoznú výrobu a v konečnom dôsledku zaplatia vyššiu cenu. (Európska komisia, 2021).

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Cieľom záverečnej práce je na základe teoretických a praktických poznatkov vychádzajúcich z analýzy konkrétneho prípadu zhodnotiť implementáciu antidumpingových cieľ zo strany EÚ, ich efektivitu a na základe praktických poznatkov navrhnúť možnosti zlepšenia postupov.

Pre dosiahnutie hlavného cieľa je dôležité, aby boli vytýčené aj parciálne ciele. Medzi tieto ciele patria nasledovné:

- PC 1: Charakterizovať prípad a dôvody začatia konania.
- PC 2: Identifikovať výrobok, ktorý je predmetom údajného dumpingu.
- PC 3: Porovnať normálne hodnoty s vývoznými cenami príslušného výrobku pri predaji na vývoz do Európskej únie.
- PC 4: Vyhodnotiť dôkazy o údajnom dumpingu príslušného výrobku z príslušných krajín.
- PC 5: Navrhnuť opatrenia na ochranu záujmov Európskej únie v prípade potvrdenia dumpingu a jeho negatívnych dôsledkov na výrobné odvetvia Európskej únie.

V súvislosti s plnením cieľa našej bakalárskej práce sme si stanovili nasledujúce výskumné otázky, ktoré na základe našich výsledkov na konci práce zodpovieme:

- VO 1: Boli kroky EÚ v skúmanom prípade implementácie AD cla postačujúce?
- VO 2: Ako vplývalo zavedené AD clo v analyzovanom prípade na hodnoty dovozu tovaru z krajiny podliehajúcej opatreniu do EÚ?

2.1 Metodika práce

V tejto časti kapitoly sa zameriame na metodiku použitú pri analýze dovozu hliníkových fólií v rámci nariadenia Európskej komisie. Prípad dovozu hliníkových fólií (HS 760711) bol vybraný z niekoľkých dôvodov, ktoré zahŕňajú trvanie platnosti opatrení, rozmanitosť krokov EÚ a jeho reprezentatívnu povahu.

Trvanie platnosti opatrení: Tento prípad bol vybraný, pretože antidumpingové opatrenia boli v platnosti počas dlhšieho časového obdobia, čo umožnilo analyzovať ich účinnosť a vplyv na trh a domáci priemysel.

Rozmanitosť krokov EÚ: Prípad dovozu hliníkových fólií poskytuje príležitosť preskúmať rôzne kroky a opatrenia prijaté Európskou úniou v rámci antidumpingových

konaní. Tieto zahŕňajú dočasné aj konečné antidumpingové opatrenia, monitorovanie prípadov a hodnotenie účinnosti opatrení.

Reprezentatívna povaha prípadu: Tento prípad je vhodný pre štúdium, pretože zastupuje typický príklad antidumpingového konania v rámci EÚ, ktorý sa týka dovozu tovaru zo tretích krajín, ktoré sa podozrievajú z dumpingu. Skúmanie tohto prípadu umožňuje lepšie pochopenie fungovania antidumpingových opatrení a ich vplyvu na európsky trh a domáce podniky.

Vybráním tohto konkrétneho prípadu bolo možné získať podrobný pohľad na procesy, kroky a účinnosť antidumpingových opatrení v EÚ a identifikovať oblasti, v ktorých je potenciál na zlepšenie postupov a zvýšenie efektívnosti.

Čo sa týka zhromažďovania údajov, na ich získanie o dovoze hliníkových fólií a antidumpingových opatreniach sme použili oficiálne zdroje a databázy, ako sú Európska komisia, Eurostat a Svetová obchodná organizácia (WTO). Tieto zdroje poskytujú spoľahlivé a aktuálne informácie o obchode, dovoze a vývoze, ako aj o antidumpingových opatreniach prijatých v rámci Európskej únie.

2.2 Metódy skúmania

V štúdiu prípadu týkajúcej sa dovozu hliníkových fólií (HS 760711) sa zameriavame na nasledujúce kroky. Po prvé, rozoberieme hlavné otázky súvisiace s dumpovaním a stanovíme ciele štúdie. Potom sa budeme zaoberať zhromažďovaním relevantných údajov a informácií. Ďalej budeme analyzovať dostupné dáta, antidumpingové opatrenia, čo nám umožní identifikovať hlavné faktory ovplyvňujúce dumping. Na základe tejto analýzy posúdime účinnosť prijatých antidumpingových opatrení.

Následne budeme navrhovať odporúčania pre zlepšenie antidumpingových praktík a postupov. Týmto prístupom sa zameriavame na prispievanie k vývoju efektívnejších antidumpingových praktík a postupov, zlepšenie spolupráce a zvýšenie transparentnosti v procesoch.

Našimi metódami skúmania budú: analýza, syntéza, indukcia, dedukcia a komparácia. V rámci analýzy rozoberáme dostupné dáta, zistíme súvislosti medzi nimi a identifikujeme dôležité faktory. Syntézou budeme spájať nami zistené poznatky a vytvárať nové pochopenie situácie. Indukciou zovšeobecníme zistené skutočnosti a poznatky na základe pozorovaných údajov. Dedukciou overíme naše hypotézy a tvrdenia prostredníctvom príkladov a dôkazov. Komparácia bude našim hlavným nástrojom pri porovnávaní

dovozov a cla za jednotlivé roky. Metóda komparácie (porovnávania) nám umožní identifikovať zmeny v čase, ktoré môžu naznačovať účinnosť alebo neúčinnosť antidumpingových opatrení.

Údaje nášho prípadu získame primárne z nariadení Európskej Komisie a následne ich skúmame, porovnávame a vyhodnotíme v zmysle vyššie uvedených metód skúmania. V rámci skúmania vyhotovíme tabuľky a grafy, analyzujeme a zhodnotíme získané údaje, aby sme získali presný a zmysluplný výstup.

3 Výsledky práce a diskusia

Výsledky a diskusia tejto práce zdôrazňujú dôležitosť monitorovania dumpingu v EÚ a hodnotenia antidumpingových opatrení. Práca ukazuje, že EÚ sa neustále snaží chrániť svoj priemysel a podporovať spravodlivé obchodné podmienky. Spolupráca s medzinárodnými organizáciami a informovanosť podnikov sú kľúčové pre úspešné riešenie tejto problematiky.

3.1 Charakteristika prípadu

Prípad zahŕňa preskúmanie dovozu hliníkových fólií s pôvodom v Arménsku, Brazílii a Čínskej ľudovej republike do Európskej únie (EÚ) a posúdenie, či dovoz predstavoval dumpingové praktiky, ktoré by mohli spôsobiť značnú ujmu európskym výrobcom.

3.1.1 Identifikácia a opis výrobku

Na základe údajov z Taric (2023), ide o hliníkovú fóliu s hrúbkou v rozmedzí od 0,008 mm do 0,018 mm, bez podložky, valcovanú, ale ďalej už neupravenú, dodávanú v kotúčoch, ktorých šírka nepresahuje 650 mm, s hmotnosťou presahujúcou 10 kg, pôvodom z Arménska, Brazílie a Čínskej ľudovej republiky. Hliníková fólia tohto druhu sa bežne používa v niekoľkých priemyselných aplikáciách, ako sú obaly potravín, izolačné materiály alebo výroba elektronických súčiastok. Výrobok je špecifikovaný svojou hrúbkou a použitím mimo domácnosti.

3.1.2 Dôvod začatia konania

Konanie sa začalo na základe podnetu, ktorú podal spoločnosť Eurométaux v mene výrobcov, ktorí predstavujú podstatnú časť, v danom prípade viac ako 25 % celkovej výroby hliníkových fólií v EÚ. Podnet bol Komisii doručený dňa 28. mája 2008 a obsahoval dôkazy o dumpingu a z neho vyplývajúcej značnej ujmy. Tieto informácie sa považovali za dostatočné na odôvodnenie začatia konania. V súlade s článkom 5 základného nariadenia sa začalo vyšetrovacie konanie s cieľom preskúmať dovozy hliníkových fólií s pôvodom v Arménsku, Brazílii a Čínskej ľudovej republike, zistiť prítomnosť dumpingu a jeho vplyv na európsky trh, a posúdiť, či je potrebné uplatniť antidumpingové opatrenia. Konanie sa oficiálne začalo dňa 12. júla 2008 uverejnením oznámenia o začatí konania v Úradnom vestníku EÚ. V priebehu konania boli kontaktované zainteresované a dotknuté strany,

vrátane výrobcov v rámci EÚ, vyvážajúcich výrobcov z Arménska, Brazílie a Čínskej ľudovej republiky, dovozcov, obchodníkov, užívateľov, dodávateľov a známych dotknutých združení. Tieto informácie boli potrebné na dočasné stanovenie dumpingu a z neho vyplývajúcej ujmy pre EÚ. Konaním sa zistilo, že dovozy hliníkových fólií s pôvodom v Arménsku, Brazílii a Čínskej ľudovej republike sa uskutočňovali za dumpingových podmienok, ktoré spôsobili materiálnu ujmu európskym výrobcom a tým aj EÚ. Komisia preto prijala dňa 7. apríla 2009 nariadenie (ES) č. 287/2009, ktorým sa ukladá dočasné antidumpingové clo na dovoz určitých druhov hliníkových fólií s pôvodom v Arménsku, Brazílii a Čínskej ľudovej republike. Cieľom tohto nariadenia bolo chrániť záujmy európskych výrobcov a zabezpečiť spravodlivé trhové podmienky v rámci EÚ. V súlade s nariadením boli antidumpingové clá stanovené na základe dumpingového rozpätia a ujmy zistenej počas konania. V rámci konania boli taktiež preskúmané možnosti trhov hospodárskeho prístupu a individuálneho prístupu pre vyvážajúce spoločnosti tak, aby sa zabezpečila spravodlivá hospodárska súťaž a dodržiavanie pravidiel medzinárodného obchodu (Európska Komisia, 2009).

3.2 Navrhovanie opatrení v prípade potvrdenia dumpingu

Na základe údajov nariadenia Európskej Komisie (2009) môžeme vymedziť nasledujúce opatrenia, ktoré môže Európska komisia prijať v súvislosti s prešetrovaním dumpingového prípadu:

Dočasné opatrenia: V prípade zistenia dumpingu a značnej ujmy výrobnému odvetviu EÚ môže Európska komisia navrhnúť dočasné opatrenia, ktoré môžu zahŕňať dočasné antidumpingové clo.

Konečné opatrenia: Po ukončení prešetrovania a na základe konečných zistení môže Rada EÚ na návrh Európskej komisie zaviesť definitívne antidumpingové clá, ktoré sa budú uplatňovať na dovoz dotknutých výrobkov z krajín zapojených do dumpingu.

Nápravné opatrenia: Okrem vyššie uvedených opatrení môže EÚ prijať nápravné opatrenia, ako je finančná kompenzácia alebo podpora reštrukturalizácie výrobného sektora.

Monitorovanie a kontrola: EÚ môže pravidelne monitorovať a kontrolovať dovoz výrobkov z krajín podozrivých z dumpingu, aby zabezpečila dodržiavanie antidumpingových opatrení. Môže tiež vykonávať kontroly na základe sťažností z výrobných odvetví alebo členských štátov.

Preskúmanie opatrení: EÚ môže pravidelne preskúmať účinnosť prijatých opatrení a zabezpečiť, aby boli účinné a primerané na ochranu záujmov výrobných odvetví EÚ.

Dialóg s obchodnými partnermi: EÚ môže začať dialóg s obchodnými partnermi a hľadať dohody, ktoré by zabránili negatívnym dôsledkom dumpingu na výrobné odvetvia EÚ alebo ich zmiernili. To môže zahŕňať bilaterálne alebo multilaterálne dohody a spoluprácu v rámci medzinárodných organizácií, ako je Svetová obchodná organizácia (WTO).

Vzdelávanie a informácie: EÚ môže informovať a vzdelávať podniky, priemyselné odvetvia a občanov o antidumpingových právnych predpisoch a podpore spravodlivého obchodu. To môže zahŕňať informačné kampane, semináre alebo konferencie.

Podpora výskumu a inovácií: EÚ môže podporovať výskum a inovácie vo výrobných odvetviach s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť a zmierniť negatívne účinky dumpingu. To môže zahŕňať financovanie projektov, granty alebo podporu spolupráce medzi akademickou obcou a priemyslom. Tieto opatrenia sú zamerané na zabezpečenie spravodlivého a udržateľného obchodu medzi EÚ a tretími krajinami a zároveň na ochranu záujmov výrobného priemyslu EÚ pred nekalými obchodnými praktikami.

Spolupráca s inými krajinami: EÚ môže spolupracovať s inými krajinami s cieľom zabezpečiť spravodlivé a transparentné medzinárodné obchodné praktiky a zabrániť dumpingu. Tieto opatrenia sú určené na ochranu záujmov EÚ a na zabezpečenie spravodlivého obchodu medzi EÚ a tretími krajinami. V prípade zistenia dumpingu a jeho negatívnych dôsledkov na výrobný priemysel EÚ budú tieto opatrenia slúžiť na zabezpečenie právnych, ekonomických a sociálnych záujmov členských štátov a ich výrobných odvetví.

Cieľom vyššie uvedených opatrení je zabezpečiť, aby si Európska únia udržala konkurencieschopnosť a podporila udržateľný rast svojho hospodárstva.

3.2.1 Opatrenia pred zavedením cla pre krajiny Arménsko, Brazília a Čínska ľudová republika:

Pred uložením antidumpingových opatrení stanovených v nariadení Komisie (ES) č. 287/2009 sa podniklo niekoľko krokov v súlade s postupmi stanovenými v základnom nariadení [nariadenie Rady (ES) č. 384/96]. Tieto kroky zahŕňali začatie konania na základe podnetu spoločnosti Eurométaux, ktorá zastupovala výrobcov predstavujúcich podstatnú časť celkovej výroby hliníkových fólií v EÚ. Podnet obsahoval dôkazy o dumpingu a z neho

vyplývajúcej značnej ujmy, čo sa považovalo za dostatočné na odôvodnenie začatia konania (Európska Komisia, 2009).

3.2.2 *Dočasné opatrenia*

V súlade s článkom 7. základného nariadenia a vzhľadom na zistenia vykonané v priebehu konania mala Komisia právomoc uložiť dočasné opatrenia na ochranu záujmov EÚ pred ďalším dumpingom a ujmu. Tieto dočasné opatrenia, ktoré Komisia uložila zahŕňali uloženie dočasného antidumpingového cla na dovoz určitých druhov hliníkových fólií s pôvodom v Arménsku, Brazílii a Čínskej ľudovej republike. Dočasné antidumpingové clá boli stanovené na základe dumpingových rozpätí a rozpätí ujmy zistených počas konania. Tieto clá boli zavedené s cieľom zabezpečiť spravodlivé trhové podmienky v rámci EÚ a chrániť európskych výrobcov pred nekalou hospodárskou súťažou. Dočasné opatrenia zahŕňali aj možnosť trhovu hospodárskeho zaobchádzania (THZ) a individuálneho zaobchádzania (IZ) pre vyvážajúce spoločnosti s cieľom zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž a dodržiavanie pravidiel medzinárodného obchodu. Vyvážajúce výrobné spoločnosti mohli požiadať o THZ alebo IZ, ak splnili podmienky stanovené v základnom nariadení. Tieto dočasné opatrenia boli uložené pred uložením konečných antidumpingových opatrení s cieľom zabrániť ďalšiemu dumpingu a výslednej ujme výrobcov v EÚ počas prebiehajúceho konania. Počas tohto obdobia boli zainteresované strany vyzvané, aby predložili svoje pripomienky k dočasným opatreniam. Tieto pripomienky boli zohľadnené v konečnom rozhodnutí o uložení konečných antidumpingových opatrení. Dočasné opatrenia umožnili Komisii posúdiť účinnosť týchto opatrení a prípadnú potrebu ich upraviť alebo zrušiť. Ak sa zistilo, že dovozy hliníkových fólií už nie sú dumpingové, alebo že ujma výrobcov v rámci EÚ neexistovala alebo nebola významná, dočasné opatrenia mohli byť zrušené alebo upravené v súlade s pravidlami stanovenými v základnom nariadení (Európska Komisia, 2009).

Na konci konania, berúc do úvahy všetky obdržané informácie a stanoviská vyjadrené dotknutými a zainteresovanými stranami, mala Komisia právomoc rozhodnúť o uložení konečných antidumpingových opatrení, ktoré by mohli nahradiť alebo doplniť dočasné opatrenia. Konečné opatrenia mohli byť zavedené v podobe trvalých antidumpingových ciel alebo iných opatrení, ktoré by chránili záujmy EÚ a zabezpečovali spravodlivé trhové podmienky pre všetky zúčastnené strany (Európska Komisia, 2009).

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza prehľad stanovených dočasných colných sadzieb pre rôzne spoločnosti v krajinách ako Brazília, Čínska ľudová republika a Arménsko. Tieto sadzby boli stanovené v kontexte antidumpingového konania týkajúceho sa dovozov

hliníkovej fólie. Cieľom týchto opatrení je zabezpečiť spravodlivé obchodné podmienky medzi týmito krajinami a Európskou úniou (Európska Komisia, 2009).

Tabuľka 1: Dočasné colné sadzby

Krajina	Spoločnosť	Dumpingové rozpätie	Rozpätie ujmy	Dočasné colné sadzby
Brazília	Companhia Brasileira de Alumínio	27,6%	25,9%	25,9%
Brazília	Všetky ostatné spoločnosti	27,6%	25,9%	25,9%
ČĽR	Alcoa Bohai and Alcoa Shanghai	23,9%	10,7%	10,7%
ČĽR	Shandong Loften	31,6%	28,3%	28,3%
ČĽR	Zhenjiang Dingsheng	31,9%	33,3%	31,9%
ČĽR	Všetky ostatné spoločnosti	42,9%	52,0%	42,9%
Arménsko	RUSAL Armenal	37,0%	20,0%	20,0%
Arménsko	Všetky ostatné spoločnosti	37,0%	20,0%	20,0%

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov Európskej komisie, Apríl 2009

V tabuľke vidíme, že pre brazílske spoločnosti, ako je Companhia Brasileira de Alumínio, bola stanovená dočasná colná sadzba vo výške 25,9 %. Rovnaká sadzba sa uplatnila na všetky ostatné spoločnosti v Brazílii. Pokiaľ ide o čínske spoločnosti, colné sadzby sa líšia v závislosti od konkrétnej spoločnosti. Sadzby dočasného cla pre spoločnosti Alcoa Bohai a Alcoa Shanghai sú 10,7 %, zatiaľ čo v prípade spoločností Shandong Loften a Zhenjiang Dingsheng, sú sadzby vyššie – 28,3 % a 31,9 % – čo odráža rozdiel v rozsahu dumpingu a ujmy a čo sa týka ostatných spoločností z ČĽR, tak je sadzba 42,9 %. Pre spoločnosť RUSAL Armenal z Arménska bola stanovená dočasná colná sadzba vo výške 20,0 %, ktorá sa uplatňuje aj na všetky ostatné spoločnosti v Arménsku.

3.3 Analýza zavádzania antidumpingových opatrení

Brazília

Stanovenie normálnej hodnoty

V súlade s článkom 2 ods. 2 základného nariadenia Komisia najprv preskúmala, či bol domáci predaj príslušného výrobku reprezentatívny, t. j. či predstavoval 5 % alebo viac

celkového objemu zodpovedajúceho vývozného predaja do EÚ. Domáci predaj jediného vyvážajúceho výrobcu v Brazílii bol počas obdobia vyšetrovania reprezentatívny. Komisia následne identifikovala tie druhy výrobku predávané na domácom trhu, ktoré boli identické alebo priamo porovnateľné s druhmi predávanými na vývoz do EÚ. Predaj tohto druhu výrobku na domácom trhu sa považoval za dostatočne reprezentatívny, ak objem tohto druhu výrobku predaného na domácom trhu nezávislým zákazníkom počas obdobia prešetrovania predstavoval 5 % alebo viac celkového objemu porovnateľného druhu výrobku predaného na vývoz do EÚ. Komisia potom preskúmala, či by sa predaj každého druhu hliníkových fólií predávaných na domácom trhu v reprezentatívnych množstvách mohol považovať za predaj uskutočnený v rámci bežného obchodovania podľa článku 2 ods. 4 základného nariadenia. Všetky domáce predaje každého druhu hliníkových fólií predávaných na domácom trhu v reprezentatívnych množstvách boli ziskové na úrovni viac ako 80 %, a preto bežná hodnota vychádzala zo skutočnej domácej ceny všetkých transakcií počas obdobia vyšetrovania (Európska Komisia, 2009).

Stanovenie vývozných cien

Vo všetkých prípadoch sa príslušný výrobok vyvážal nezávislým zákazníkom v EÚ, a preto sa vývozná cena stanovila v súlade s článkom 2 ods. 8 základného nariadenia, konkrétne na základe skutočne zaplatených alebo splatných vývozných cien (Európska Komisia, 2009).

Porovnanie normálnej hodnoty a vývozných cien

Normálna hodnota a vývozná cena sa porovnali na základe cien zo závodu. S cieľom zabezpečiť spravodlivé porovnanie normálnej hodnoty a vývozných cien sa vykonali náležité úpravy rozdielov ovplyvňujúcich ceny a cenovú porovnateľnosť v súlade s článkom 2 ods. 10 základného nariadenia, vrátane úprav o prepravné, námorné, manipulačné, baliace, úverové a bankové poplatky. Dotknutá spoločnosť tiež požadovala úpravu úrovne obchodu v súlade s článkom 2 ods. 10 písm. d) bodom i) základného nariadenia. Dočasne jej bola udelená úprava úrovne obchodu (Európska Komisia, 2009).

Stanovenie dumpingového rozpätia

Dumpingové rozpätie pre spolupracujúceho vyvážajúceho výrobcu bolo stanovené na základe porovnania váženej priemernej normálnej hodnoty podľa druhu výrobku s váženou priemernou vývoznou cenou podľa druhu výrobku, ako je definované v článku 2

ods. 11 a 12 základného nariadenia. S cieľom stanoviť dumpingové rozpätie pre nespolupracujúcich vyvážajúcich výrobcov bola stanovená úroveň nespolupráce. Na tento účel sa porovnal objem vývozu do EÚ nahlásený spolupracujúcim vyvážajúcim výrobcom so zodpovedajúcimi dovoznými štatistikami Eurostatu. Keďže úroveň spolupráce s Brazíliou bola vysoká (prakticky 100 %) a keďže neexistoval dôvod domnievať sa, že by ktorýkoľvek vyvážajúci výrobca zámerne nespolupracoval, považovalo sa za vhodné stanoviť zostatkové dumpingové rozpätie pre každého nespolupracujúceho vyvážajúceho výrobcu v Brazílii na úrovni najvyššieho rozpätia uloženého spolupracujúcemu vývozcom. Stanovené dumpingové rozpätia vyjadrené ako percento dovoznej ceny CIF na hranici EÚ, clo nezaplatené, boli takéto: pre spoločnosť Companhia Brasileira de Alumínio 27,6 % a všetky ostatné spoločnosti tiež 27,6 % (Európska Komisia, 2009).

Vyhodnotenie dôkazov

V prípade Brazílie, vyšetrovanie sa zaoberalo dôkazmi o údajnom dumpingu príslušných výrobkov z tejto krajiny. Boli analyzované ceny, náklady a marže výroby a porovnávanie normálnej hodnoty s vývoznou cenou na úrovni ex-factory. Výsledkom hodnotenia dostupných informácií bolo zistenie, že v prípade Brazílie došlo k dumpingu príslušných výrobkov (Európska Komisia, 2009).

Arménsko

Stanovenie normálnej hodnoty

Pokiaľ ide o analogickú krajinu, Komisia sa rozhodla použiť Turecko ako vhodnú analogickú krajinu na stanovenie normálnej hodnoty pre výrobcu bez THZ. Normálna hodnota pre vyvážajúceho výrobcu bez THZ sa stanovila na základe overených informácií získaných od výrobcu v analogickej krajine (Turecko) podľa predchádzajúcej metodiky (Európska Komisia, 2009).

Stanovenie vývozných cien

Vývozné ceny spolupracujúceho vyvážajúceho výrobcu boli stanovené na základe cien skutočne zaplatených alebo splatných za príslušný výrobok. Vo väčšine prípadov sa predaj uskutočňoval prostredníctvom prepojených obchodných a dovozných spoločností v Rusku, Švajčiarsku a Nemecku. V týchto prípadoch boli vývozné ceny upravené podľa ustanovení základného nariadenia (Európska Komisia, 2009).

Porovnanie normálnej hodnoty a vývozných cien

Normálna hodnota a vývozná cena sa porovnali na základe cien zo závodu. Taktiež sa vykonali náležité úpravy rozdielov ovplyvňujúcich ceny a cenovú porovnateľnosť v súlade s článkom 2 ods. 10 základného nariadenia, vrátane úprav o prepravné, námorné, manipulačné, baliace, úverové a bankové poplatky (Európska Komisia, 2009).

Stanovenie dumpingového rozpätia

Dumpingové rozpätie pre spolupracujúceho vyvážajúceho výrobcu s THZ sa stanovilo porovnaním jeho vývozných cien s normálnou hodnotou z analogickej krajiny. Stanovené dumpingové rozpätia vyjadrené ako percento dovozných cien CIF na hranici EÚ, clo nezaplatené, boli takéto: pre spoločnosť RUSAL-Armenal 37,0 % a pre všetky ostatné spoločnosti tiež 37,0 % (Európska Komisia, 2009).

Vyhodnotenie dôkazov

Pokiaľ ide o Arménsko, vyšetrovanie sa zameralo na analýzu dôkazov o údajnom dumpingu príslušných výrobkov. V rámci vyšetrovania sa zohľadnili ceny, náklady a marže výroby, ako aj porovnanie medzi normálnou hodnotou a vývoznou cenou na úrovni ex-factory. Na základe zhodnotenia dostupných informácií sa zistilo, že v prípade Arménska taktiež došlo k dumpingu príslušných výrobkov (Európska Komisia, 2009).

Čínska ľudová republika

Stanovenie normálnej hodnoty

Normálna hodnota pre vyvážajúcich výrobcov, ktorým nebol udelený THZ, ale ktorým bol udelený IZ, bola stanovená na základe overených informácií získaných od výrobcu v analogickej krajine (Turecku), konkrétne cien zaplatených alebo splatných na tureckom trhu za porovnateľné druhy výrobku (Európska Komisia, 2009).

Stanovenie vývozných cien

Vývozné ceny spolupracujúcim vyvážajúcim výrobcom udeleným IZ, ktorí predávali priamo nezávislým zákazníkom do EÚ, boli stanovené na základe cien skutočne zaplatených alebo splatných za príslušný výrobok (Európska Komisia, 2009).

Porovnanie normálnej hodnoty a vývozných cien

Normálna hodnota a vývozná cena sa porovnali na základe cien zo závodu. Taktiež sa vykonali náležité úpravy rozdielov ovplyvňujúcich ceny a cenovú porovnateľnosť v súlade s článkom 2 ods. 10 základného nariadenia, vrátane úprav o prepravné, námorné, manipulačné, baliace, úverové a bankové poplatky (Európska Komisia, 2009).

Stanovenie dumpingového rozpätia

Dumpingové rozpätia pre spolupracujúcich vyvážajúcich výrobcov, ktorým bol udelený IZ, boli stanovené na základe porovnania váženej priemernej bežnej hodnoty podľa druhu výrobku a váženej priemernej vývozných cien podľa druhu výrobku stanovenej vyššie. Celoštátne dumpingové rozpätie uplatniteľné na všetkých ostatných vývozcov v ČĽR sa vypočítalo použitím transakcií s najvyšším dumpingom jedného spolupracujúceho vyvážajúceho výrobcu, ktorému nebol udelený THZ ani IZ. Stanovené dumpingové rozpätia vyjadrené ako percento dovozných cien CIF na hranici EÚ, clo nezaplatené, boli takéto: pre spoločnosť Alcoa Bohai a Alcoa Shanghai 23,9%, pre spoločnosť Shandong Loften 31,6%, pre spoločnosť Zhenjiang Dingsheng 31,9% a pre všetky ostatné spoločnosti 42,9% (Európska Komisia, 2009).

Vyhodnotenie dôkazov

V súvislosti s Čínskou ľudovou republikou sa vyšetrovanie sústredilo na zhodnotenie dôkazov o údajnom dumpingu príslušných výrobkov. Analýza zahŕňala ceny, náklady a marže výroby, ako aj porovnanie normálnej hodnoty s vývoznou cenou na úrovni ex-factory. Na základe zhodnotenia dostupných informácií sa zistilo, že aj v prípade Čínskej ľudovej republiky došlo k dumpingu príslušných výrobkov (Európska Komisia, 2009).

3.3.1 Porovnanie normálnej hodnoty s vývoznými cenami príslušného výrobku pri predaji na vývoz do EÚ

V priebehu prešetrovania Komisia porovnala normálne hodnoty a vývozné ceny príslušného výrobku (hliníkové fólie) pri predaji na vývoz do EÚ. Zistenia Komisie sú uvedené v rôznych častiach nariadení. Normálna hodnota vychádzala z údajov poskytnutých spoločnosťami zaradenými do vzorky a vypočítala sa na základe predajných cien pri bežnom obchodovaní na domácom trhu Čínskej ľudovej republiky alebo na základe výrobných nákladov vrátane primeraného predaja v rámci obchodovania. Vývozné ceny boli založené na údajoch od spoločností zaradených do vzorky a zahŕňali predajné ceny prvému

nezávislému zákazníkovi v EÚ upravené o všetky poplatky spojené s dovozom a predajom. V prípade, že prvý nezávislý zákazník v EÚ nebol známy, použila sa cena CIF na hraniciach EÚ. Porovnaním normálnych hodnôt s vývoznými cenami určitých hliníkových fólií sa zistilo, že dovoz týchto výrobkov do EÚ bol dumpingový. Dumpingové rozpätia, ktoré boli vypočítané ako percento medzi údajmi o dumpingových a vývozných cenách, boli pozitívne pre všetky spoločnosti vo vzorke a výrazne prekročili prah de minimis (čo sú 2 % podľa antidumpingových nariadení EÚ). Na základe týchto zistení boli na dovoz určitých hliníkových fólií s pôvodom v Čínskej ľudovej republike uložené konečné antidumpingové clá s cieľom zabrániť ďalšej ujme spôsobenej výrobnému odvetviu EÚ (Európska Komisia, 2017).

3.3.2 *Zavedenie definitívnych opatrení*

Po dôkladnom preskúmaní všetkých získaných informácií a zohľadnení názorov dotknutých a zainteresovaných strán počas dočasného konania Komisia dospela k záveru, že uloženie konečných (definitívnych) opatrení bolo potrebné na ochranu záujmu EÚ a na zabezpečenie spravodlivých trhových podmienok pre výrobcov v EÚ. Definitívne opatrenia boli uložené vo forme konečných antidumpingových ciel na dovozy určitých druhov hliníkových fólií s pôvodom v Arménsku, Brazílii a Čínskej ľudovej republike. Tieto clá boli stanovené na základe dumpingových rozpätí a rozpätí ujmy zistených počas konania. Konečné antidumpingové clá boli stanovené v súlade s článkom 9. základného nariadenia, pričom sa zohľadnili výsledky vyšetrovania a potreba odstrániť škodlivé účinky dumpingu. Komisia tiež zohľadnila záujem EÚ pri ukladaní konečných antidumpingových ciel, vrátane záujmov výrobcov hliníkových fólií v EÚ, dovozcov, obchodníkov a užívateľov. Záujmy týchto strán boli vyvážené potrebou odstrániť škodlivé účinky dumpingu a zabezpečiť spravodlivé trhové podmienky pre všetky zúčastnené strany (Európska Komisia, 2022).

Definitívne opatrenia nadobudli účinnosť dňom nasledujúcim po dni ich zverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie a uplatňujú sa počas obdobia piatich rokov odo dňa ich zavedenia. Po uplynutí tejto lehoty môže byť konanie na preskúmanie opatrení zahájené na základe žiadosti dotknutej, alebo zainteresovanej strany v súlade s pravidlami stanovenými v základnom nariadení. Ak sa v priebehu obdobia platnosti konečných opatrení zistí, že podmienky sa zmenili a že opatrenia už nie sú potrebné alebo primerané na odstránenie ujmy, preskúmanie opatrení sa môže začať na žiadosť dotknutej strany. Preskúmanie sa vykoná v súlade s postupmi a podmienkami stanovenými v základnom nariadení. Rovnako, ak sa zistí, že dodržiavanie konečných opatrení vedie k dodatočným nákladom pre

používateľov alebo spotrebiteľov, ktoré prevažujú nad potenciálnymi prínosmi opatrení, Komisia môže zväziť ich úpravu alebo zrušenie (Európska Komisia, 2022).

Takéto zmeny by museli byť založené na dôkladnom vyhodnotení všetkých relevantných faktorov a záujmov zainteresovaných strán. Ak by sa zistilo, že dovozy hliníkových fólií z iných krajín, na ktoré sa nevzťahujú konečné opatrenia, spôsobujú podobnú ujmu ako dovozy z Arménska, Brazílie a Čínskej ľudovej republiky, môže sa začať nové konanie s cieľom zaviesť antidumpingové opatrenia aj voči týmto krajinám. V konečnom dôsledku Komisia podnikne všetky potrebné kroky na monitorovanie účinnosti a dodržiavania konečných opatrení, ako aj na posúdenie ich vplyvu na trh EÚ. V prípade potreby sa môžu prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s antidumpingovými pravidlami a na ochranu záujmov EÚ. Výsledkom zavedenia týchto definitívnych opatrení by malo byť zlepšenie konkurencieschopnosti výrobcov hliníkových fólií v EÚ, odstránenie škodlivých účinkov dumpingu a obnovenie spravodlivých trhových podmienok pre všetky zúčastnené strany.

Výsledkom vyšetovania bolo zistenie, že v prípade všetkých troch krajín Arménska, Brazílie a Čínskej ľudovej republiky došlo k dumpingu príslušných výrobkov (Európska Komisia, 2022).

3.3.3 Stanovenie dodatočných rozsahov

V súlade s antidumpingovým konaním bolo potrebné stanoviť ďalšie rozpätia, aby sa zabezpečila spravodlivá a transparentná analýza situácie. Tieto rozpätia zahŕňali (Európska Komisia, 2009):

Znížené rozpätie: V prípade, ak by sa zistilo, že vývozná cena je nižšia ako normálna hodnota, mohlo by sa uplatniť znížené rozpätie. Toto rozpätie sa použilo pri výpočte konečných antidumpingových opatrení, aby sa zabezpečilo, že sa neuložia neprimerané náklady na dovoz.

Rozpätie náhrad: Pre niektorých vyvážajúcich výrobcov bolo stanovené rozpätie náhrad v prípade, ak sa preukázalo, že sú schopní predávať svoje výrobky za nedumpingové ceny. Toto rozpätie sa použilo z dôvodu zabezpečenia spravodlivejších podmienok pre všetky strany obchodného vzťahu.

Rozpätie úľav: Ak vyvážajúci výrobca preukázal, že jeho ceny nie sú dumpingové, mohol mu byť udelený prístup k úľavám. Úľavy umožnili vyvážajúcemu výrobcovi získať nižšie antidumpingové clá, čím sa zabezpečilo spravodlivé zaobchádzanie so všetkými stranami. Tieto rozpätia boli stanovené s cieľom zabezpečiť spravodlivé a transparentné

antidumpingové konanie a zároveň poskytnú flexibilitu pri stanovení konečných antidumpingových opatrení a zabezpečili, aby sa so všetkými stranami zaobchádzalo spravodlivo.

3.4 Metodika nižšieho cla

V súvislosti s antidumpingovým konaním je dôležité pochopiť, ako sa stanovuje metodika nižšieho cla. Táto metodika je založená na zásade, že výška antidumpingového cla by mala byť dostatočná na odstránenie ujmy spôsobenej dumpovaním, ale zároveň by nemala byť vyššia, než je potrebné. Cieľom je zabezpečiť spravodlivé obchodné podmienky, pričom sa minimalizujú negatívne dôsledky pre spotrebiteľov a obchodné partnerstvá.

Kroky, ktoré sa vykonávajú pre správne stanovenie antidumpingového cla môžeme charakterizovať nasledovne (Európska Komisia, 2009).

Stanovenie rozsahu dumpingu a ujmy: Pri určovaní nižšieho cla sa berie do úvahy rozsah dumpingu, ktorý je rozdielom medzi normálnou hodnotou a cenou vyváženého tovaru. Zohľadňuje sa aj rozsah ujmy, ktorú predstavuje negatívny dopad dumpingu na domáce výrobné odvetvie.

Výpočet nižšieho cla: Na základe zistených úrovní dumpingu a ujmy sa vypočíta nižšie clo, ktoré by malo postačovať na odstránenie ujmy spôsobenej dumpingom. Výpočet sa vykoná takým spôsobom, aby sa dosiahol čo najnižší vplyv na spotrebiteľov a obchod.

Zohľadnenie záujmov spotrebiteľov a obchodu: Pri stanovení nižšieho cla sa zohľadňujú záujmy spotrebiteľov a obchodu v Európskej únii. Cieľom je minimalizovať negatívne dôsledky antidumpingových opatrení, ako je zvýšenie cien alebo obmedzenie výberu pre spotrebiteľov.

Úprava nižšieho cla: Pri zohľadnení všetkých uvedených faktorov sa nižšia úroveň cla upraví, ak je to vhodné, aby sa dosiahol optimálny účinok odstránenia ujmy a minimalizácie negatívnych účinkov.

Tabuľka č.2: Konečné porovnanie rozpätí

Krajina	Spoločnosť	Konečné dumpingové rozpätie	Konečné rozpätie ujmy	AD clo
Brazília	Companhia Brasileira de Alumínio	27,6%	15,8%	15,8%
Brazília	Všetky ostatné spoločnosti	27,6%	15,8%	15,8%
ČĽR	Alcoa Bohai and Alcoa Shanghai	25,6%	16,5%	16,5%
ČĽR	Shandong Lofton	33,7%	22,1%	22,1%
ČĽR	Zhenjiang Dingsheng	37,4%	24,2%	24,2%
ČĽR	Všetky ostatné spoločnosti	47,0%	30,4%	30,4%
Arménsko	RUSAL Armenal	33,4%	18,9%	18,9%
Arménsko	Všetky ostatné spoločnosti	33,4%	18,9%	18,9%

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov Európskej Komisie, 2022

Na základe tejto tabuľky s konečnými dumpingovými rozpätiami a konečnými rozpätiami ujmy sme demonštrovali metódu nižšieho cla. EÚ zistila tieto dva druhy rozpätí a potom z nich vybrala AD clo na základe nižšieho rozpätia. Pre každú spoločnosť a krajinu bola porovnaná hodnota konečného dumpingového rozpätia s hodnotou konečného rozpätia ujmy. Týmto spôsobom EÚ stanovila AD clo pre každú spoločnosť a krajinu na základe metódy nižšieho cla, aby zabezpečila, že AD clo bude účinné pri odstránení ujmy spôsobenej dumpingom a zároveň nebude nepotrebné vyššie.

3.5 Monitorovanie prípadov

Monitorovanie prípadov je dôležitým aspektom antidumpingových konaní, pretože umožňuje monitorovať dodržiavanie ustanovení a hodnotiť účinnosť dočasných a konečných opatrení. Vo vzťahu k predmetnému prípadu sa monitorovanie zameriava na tieto kľúčové oblasti (Európska komisia 2009):

Monitorovanie dodržiavania colných opatrení: Európska komisia monitorovala dodržiavanie dočasných a konečných colných opatrení dovozcami a vývozcami. To zahŕňa kontrolu, či sa clá uplatňujú správne a či neexistujú prípady obchádzania alebo podvodu.

Hodnotenie účinnosti opatrení: Monitorovanie zahŕňa aj hodnotenie účinnosti opatrení na odstránenie ujmy spôsobenej dumpingom. To zahŕňa monitorovanie vývoja na trhu, cien a trhových podielov jednotlivých spoločností, ako aj posúdenie, či sa domáce výrobné odvetvie zotavilo a zlepšilo svoju konkurencieschopnosť.

Preskúvanie možnosti zmeny a revízie opatrení: V prípade potreby Komisia preskúmala možnosti úpravy alebo revízie opatrení s cieľom zabezpečiť ich účinnosť a minimalizovať negatívne dôsledky pre spotrebiteľov a obchod.

Spolupráca s členskými štátmi: Európska komisia úzko spolupracovala s členskými štátmi pri monitorovaní prípadu s cieľom zabezpečiť koordináciu a výmenu informácií medzi rôznymi orgánmi zodpovednými za colné a obchodné záležitosti.

Informovanie zainteresovaných strán: Monitorovanie prípadu zahŕňalo aj informovanie zainteresovaných strán o postupe konania vrátane domáceho výrobného odvetvia, dovozcov, vývozcov a spotrebiteľov. Tento proces transparentnosti zabezpečuje, že všetky strany sú informované o vývoji prípadu a môžu sa podieľať na jeho riešení.

Európska komisia v rámci antidumpingových konaní kládla dôraz na monitorovanie prípadov a hodnotenie účinnosti opatrení. Kľúčové kroky zahŕňali dodržiavanie colných opatrení, hodnotenie účinnosti opatrení, preskúvanie možností zmeny a revízie opatrení, spoluprácu s členskými štátmi a transparentné informovanie zainteresovaných strán. Tieto kroky zabezpečili účinnosť antidumpingových opatrení a umožňujú prispôsobovanie riešení v prípade potreby.

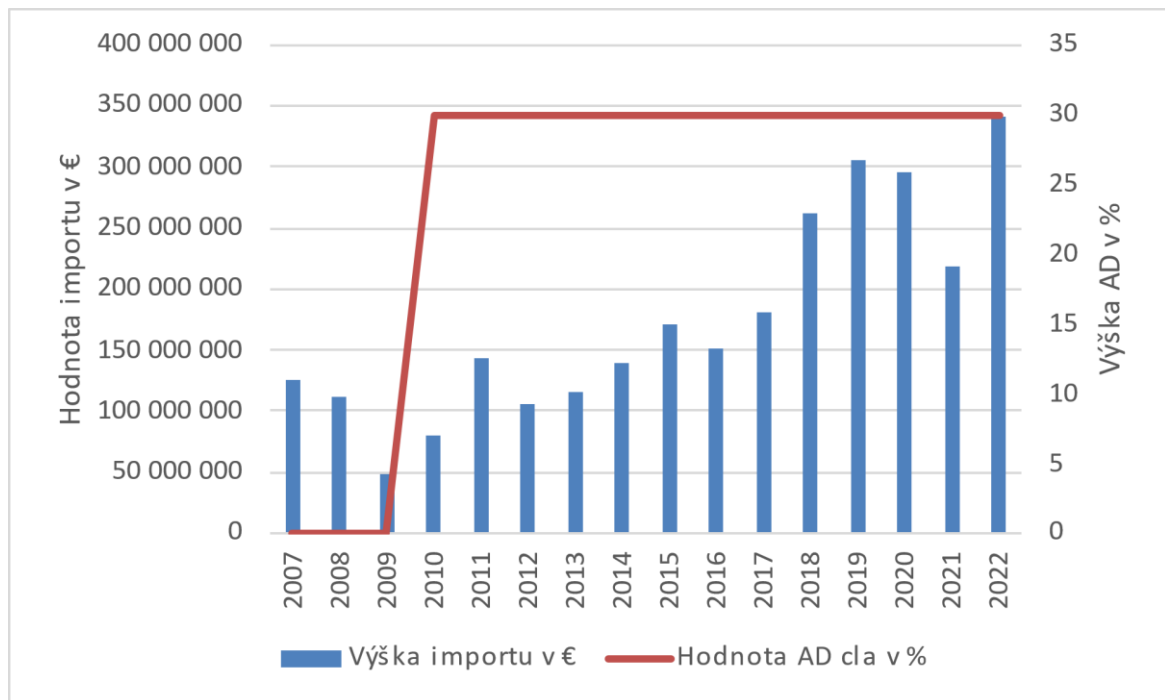
V nasledujúcej časti práce budeme skúmať vplyv cla na dovoz tohto tovaru, ktorý sa vyskytuje v analyzovanom prípade.

3.6 Analýza vplyvu dumpingu na dovoz hliníkových fólií z Číny do Európskej únie

V priebehu rokov 2007 až 2022 bol dovoz produktov HS 760711 (hliníkové fólie) z Číny do Európskej únie významným faktorom ovplyvňujúcim trh s hliníkovými fóliami v EÚ. Dumping mal v tomto období významný vplyv na dovoz z Číny. V dôsledku dumpingu dochádzalo k významným cenovým rozdielom medzi čínskymi hliníkovými fóliami a európskymi konkurentmi, čo spôsobovalo zvýšený dovoz týchto produktov do EÚ. Tento dovoz mal negatívne dôsledky na európsky priemysel v podobe poklesu trhového podielu, zníženia cien a tlaku na ziskovosť. Antidumpingové opatrenia prijaté Európskou úniou s cieľom chrániť domácich výrobcov a priemysel pred nekalou konkurenciou zo strany

čínskych výrobcov mali vplyv na dovoz v tomto období. Tieto opatrenia zahŕňali zavedenie antidumpingových ciel, ktoré pomohli vyrovnat' cenové rozdiely a podporit' spravodlivé obchodné podmienky (Európska Komisia, 2022).

Graf 1 Dovozy produktov HS 760711 z Číny do EÚ v rokoch 2007 a 2022

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov Eurostatu, 2023.

Graf analyzuje dovoz produktu HS 760711 z Číny do Európskej únie. Údaje v tabuľke sú vyjadrené v miliónoch eur a ilustrujú vývoj dovozu v priebehu rokov. Z tabuľky je zrejmé, že najväčší dovoz tohto produktu bol zaznamenaný v roku 2022, čo naznačuje, že obchod medzi týmito dvoma ekonomikami bol v tomto roku najaktívnejší. Na druhom mieste je rok 2019, kedy dovoz dosiahol tiež významný objem. Naopak, najnižší dovoz z Číny do EÚ bol zaznamenaný v roku 2009. Tento pokles mohol byť spôsobený rôznymi faktormi, ako sú globálna finančná kríza, zmeny v obchodnej politike alebo zmeny v dopyte po produkte HS 760711 v EÚ. Graf poskytuje dôležitý prehľad o vývoji obchodných vzťahov medzi Čínou a Európskou úniou v oblasti produktu HS 760711. Na základe týchto údajov možno sledovať trendy a hodnotiť potenciálne príčiny a dôsledky zmeny dovozu tohto konkrétneho produktu.

Zároveň graf analyzuje hodnoty AD cla, ktoré boli v rokoch 2009 až 2022 v rovnakej výške a to 30%. Čo sa týka účinnosti AD cla, tak tá ako vidíme na grafe nebola v sledovanom období veľmi efektívna, nakoľko s nárastom AD cla vidíme aj nárast hodnoty importu.

Želaný efekt cla vidíme v roku 2012, kedy prišlo k poklesu dovozu, no následne opäť vzrástol. Po poklese v roku 2016 evidujeme opäť neželaný efekt, kedy dovoz vzrástol ešte vo väčšom pomere. Následne prišlo opäť k poklesu až v roku 2021, no v roku 2022 dosiahol import tejto komodity najvyššie hodnoty od začiatku sledovaného obdobia.

Výsledkom týchto opatrení nebolo postupné znižovanie dovozu hliníkových fólií z Číny v niektorých rokoch a zvýšenie konkurencieschopnosti európskych výrobcov. Dovoz hliníkových fólií z Číny sa v niektorých rokoch, ako napríklad v roku 2022, stále udržiaval na vysokej úrovni, čo svedčí o stále prítomnom vplyve dumpingu na európsky trh s hliníkovými fóliami. Preto je možné zhodnotiť, že vplyv dumpingu na dovoz produktov HS 760711 z Číny do EÚ v rokoch 2007 až 2022 bol dôležitý a viedol k zvýšeniu dovozu a cenovým nerovnováham. Antidumpingové opatrenia prijaté EÚ mali len malý účinok na zmiernenie týchto problémov, ale stále existuje potreba monitorovať situáciu a prispôbovať opatrenia podľa potreby.

3.7 Vyhodnotenie stanovených cieľov, výskumných otázok a návrh možností na zlepšenie postupov pre prax

3.7.1 Vyhodnotenie stanovených cieľov

Hlavným cieľom bakalárskej práce bolo na základe teoretických a praktických poznatkov vychádzajúcich z analýzy konkrétneho prípadu zhodnotiť implementáciu antidumpingových cieľov zo strany EÚ, ich efektívnosť a na základe praktických poznatkov navrhnúť možnosti zlepšenia postupov, pričom sme si stanovili 5 parciálnych cieľov (PC).

PC 1 v znení: Charakterizovať prípad a dôvody začatia konania sme splnili tým, že sme analyzovali prípad dovozu hliníkových fólií z Arménska, Brazílie a Číny do EÚ, ktorý bol spustený na základe podnetu od spoločnosti Eurométaux v kapitole 3.1.

PC 2 v znení: Identifikovať výrobok, ktorý je predmetom údajného dumpingu sme splnili tým, že sme v kapitole 3.1 špecifikovali a podrobne opísali typ výrobku, ktorý sa dovážal na európsky trh v predmetnom období.

PC 3 v znení: Porovnať normálne hodnoty s vývoznými cenami príslušného výrobku pri predaji na vývoz do Európskej únie sme splnili tým, že sme analyzovali údaje od spoločností a zistili dumpingové rozpätia u všetkých troch krajín Arménska, Brazílie a Čínskej ľudovej republiky. Tento cieľ sme splnili v rámci výsledkov práce v kapitole 3.3.

PC 4 v znení: Vyhodnotiť dôkazy o údajnom dumpingu príslušného výrobku z príslušných krajín sme splnili tým, že sme výsledkom vyšetrovania zistili, že v prípade

všetkých troch krajín Arménska, Brazílie a Čínskej ľudovej republiky došlo k dumpingu príslušných výrobkov a to v kapitole 3.3.

PC 5 v znení: Navrhnuť opatrenia na ochranu záujmov Európskej únie v prípade potvrdenia dumpingu a jeho negatívnych dôsledkov na výrobné odvetvia Európskej únie sme splnili tým, že sme práve v podkapitole 3.7.3 nižšie navrhli rôzne opatrenia, ktoré EÚ môže prijať v prípade zistenia dumpingu a jeho negatívnych dôsledkov na výrobný priemysel EÚ.

3.7.2 Vyhodnotenie výskumných otázok

Zároveň sme si v rámci vyhodnotenia cieľov stanovili dve výskumné otázky (VO).

VO 1 v znení: *Boli kroky EÚ v skúmanom prípade implementácie AD cla postačujúce?*

Na základe analýzy skúmaného prípadu implementácie antidumpingových cieľ na dovoz hliníkových fólií (HS 760711) do EÚ môžeme konštatovať, že kroky Európskej únie neboli postačujúce. Implementácia týchto cieľ neprinesla želaný efekt zníženia importu sledovanej komodity z dlhodobého hľadiska, čím by prispela k stabilizácii trhu a ochrane domáceho priemyslu pred nekalou konkurenciou spojenou s dumpovaním.

Efektívne opatrenia by mali priniesť pozitívny vplyv na domáce podniky a zabezpečenie spravodlivejšej konkurencie na trhu. V našom prípade však clo tento efekt dlhodobo neprineslo. Analýza tiež ukázala, že v niektorých oblastiach je priestor pre zlepšenie postupov a ich efektivity. Medzi tieto oblasti patrí zefektívnenie monitorovania trhu, zlepšenie komunikácie medzi členskými štátmi a Európskou komisiou, či posilnenie spolupráce s tretími krajinami pri identifikácii prípadov dumpingu. Ďalším krokom by mohlo byť aj zvýšenie transparentnosti a zjednodušenie procesu podávania sťažností pre domáce podniky, ktoré môžu byť postihnuté dumpovaním.

Všeobecne teda možno konštatovať, že kroky EÚ neboli v tomto prípade vo väčšej miere postačujúce, teda je potrebné pracovať s identifikovanými oblasťami na zlepšenie, ktoré by mohli prispieť k ešte lepšej ochrane domáceho priemyslu a efektívnejšiemu riešeniu predmetnej problematiky dumpingu,

VO 2 v znení: *Ako vplývalo zavedené AD clo v analyzovanom prípade na hodnoty dovozu tovaru z krajiny podliehajúcej opatreniu do EÚ?*

V analyzovanom prípade zavedenia antidumpingových cieľ na dovoz hliníkových výrobkov z krajiny podliehajúcej opatreniu do EÚ bolo zistené, že tieto opatrenia nemali

významný vplyv na hodnoty dovozu tovaru. Po zavedení antidumpingového cla sa hodnoty dovozu hliníkových fólií z danej krajiny do EÚ dlhodobo neznížili. Krátkodobý pokles môže byť pripísaný vyšším nákladom na dovoz, ktoré boli prenesené na dovážajúce spoločnosti a v konečnom dôsledku na spotrebiteľov. V dôsledku toho sa čiastočne zlepšila konkurencieschopnosť domáceho priemyslu v EÚ, pretože domáce podniky mohli ponúknuť svoje výrobky za konkurencieschopné ceny, čo zvýšilo ich podiel na trhu.

Výsledkom bol iba čiastočný krátkodobý pokles dovozu hliníkových fólií z krajiny podliehajúcej opatreniu do EÚ, v našom prípade Číny, z čoho plynulo iba krátkodobé zvýšenie konkurencieschopnosti domáceho priemyslu a diverzifikácia zdrojov dovozu tovaru. V konečnom dôsledku sa však so stúpajúcim clom zvýšil aj dovoz tohto tovaru, preto tieto výsledky nie sú v súlade s cieľmi antidumpingových opatrení a poukazujú na ich efektivitu v tomto konkrétnom prípade.

3.7.3 Návrh možností na zlepšenie postupov pre prax:

Zlepšenie postupov týkajúcich sa zabráneniu dumpingu v EÚ by mohlo zohľadniť environmentálne a sociálne aspekty pri stanovovaní antidumpingových cieľ, aby sa nepodporovali neudržateľné praktiky alebo negatívne sociálne dôsledky. Vzdelávanie a osvetové kampane by mohli zlepšiť porozumenie tejto problematiky a podporu pre tieto opatrenia. Spolupráca so Svetovou obchodnou organizáciou (WTO), by mohla zabezpečiť väčšiu súdržnosť a efektivnosť na globálnej úrovni. Efektivita antidumpingových cieľ závisí od viacerých faktorov, vrátane rýchlej ochrany a transparentnosti. Zlepšenie postupov skracuje časový rámec pre prijatie rozhodnutí, zlepšenie transparentnosti, posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi EÚ a zvýšenie kapacity pre monitorovanie a presadzovanie pravidiel. Okrem toho by bolo vhodné prijať alternatívne opatrenia na ochranu domáceho priemyslu v prípade, že zavedené antidumpingové clá nie sú dostatočne účinné, alebo majú neželané vedľajšie účinky. Tieto alternatívy by mohli zahŕňať dočasné obmedzenia na dovoz.

Tieto návrhy na zlepšenie postupov súvisiacich s dumpingom, by mali byť zohľadnené v širšom kontexte politických a ekonomických cieľov EÚ. Lepšou koordináciou a flexibilitou by sa mohla zvýšiť účinnosť prijatých opatrení, čo by prispelo k ochrane domáceho priemyslu a podpore trvalo udržateľného rastu v rámci EÚ.

Záver

Cieľom antidumpingových ochranných opatrení je zabezpečiť spravodlivé obchodné podmienky a ochranu európskeho priemyslu pred negatívnymi dôsledkami dumpingu. To zobrazuje snahu Európskej únie neustále sledovať a hodnotiť obchodné situácie a prispôbovať antidumpingové opatrenia tak, aby efektívne zodpovedali výzvam a potrebám európskeho priemyslu. Tieto opatrenia by mali znižovať negatívne účinky nekalého obchodu, podporovať spravodlivé obchodné podmienky a zvyšovať konkurencieschopnosť európskych výrobcov na globálnom trhu. Je potrebné zdôrazniť, že ciele antidumpingových opatrení Európskej únie majú zásadný význam pre udržanie konkurencieschopnosti a udržateľnosti európskeho priemyslu.

Analýza prípadu dovozu hliníkových fólií z Arménska, Brazílie a Čínskej ľudovej republiky poukazuje na to, že Európska komisia neustále aktualizuje antidumpingové clá v súlade s výsledkami prešetrovaní a priebežných preskúmaní ich platnosti. Súčasne bola vykonaná analýza vplyvu dumpingu na dovoz hliníkových fólií z vybranej krajiny, v našom prípade z Číny do Európskej únie, ktorá však preukázala, že antidumpingové opatrenia mali iba krátkodobý želaný vplyv na dovoz tovaru z Číny. Z výsledkov vyplýva, že efektívnosť AD clá v tomto prípade nebola dostatočná, keďže vo viacerých rokoch sa so zvýšením cla zvýšil aj import, k zníženiu, ako sme už uviedli, prichádzalo iba krátkodobo a menej často. Zároveň je dôležité pripomenúť, že antidumpingová politika EÚ musí byť založená na transparentnosti a dodržiavaní medzinárodných pravidiel, aby bola vnímaná ako spravodlivá a legitímna vo svetovom obchodnom systéme.

Okrem toho by sa mala Európska únia zamerať na podporu inovácií a investícií do domáceho priemyslu, aby zvýšila konkurencieschopnosť a zlepšila produktivitu. Toto by mohlo zmierniť tlak na výrobcov spôsobený nekalou konkurenciou a zároveň by podporilo ekonomický rast a tvorbu pracovných miest v rámci EÚ. V neposlednom rade by sa mala Európska únia zamerať na spoluprácu s medzinárodnými partnermi, ako sú Svetová obchodná organizácia (WTO) a iné regionálne organizácie, aby sa podporila koordinácia a spolupráca v boji proti dumpingu a nekalým obchodným praktikám. Týmto spôsobom by sa mohlo dosiahnuť lepšie riešenie problému dumpingu na globálnej úrovni a zabezpečiť udržateľný a spravodlivý obchodný systém pre všetkých zúčastnených strán.

V konečnom dôsledku je veľmi dôležité neustále monitorovanie, analýza a prispôbovanie antidumpingových opatrení, aby boli účinné a primerané. Týmto prístupom môže Európska únia zabezpečiť ochranu svojich výrobcov a priemyslu pred škodlivými

účinkami dumpingu, podporiť spravodlivé obchodné podmienky a udržať konkurencieschopnosť v globálnom obchodnom prostredí.

Téma ochranných obchodných nástrojov EÚ, medzi ktoré patria aj AD opatrenia by mala byť naďalej sledovaná, keďže sa musí prispôbovať neustálym zmenám v zahraničnoobchodných vzťahoch.

Zoznam použitej literatúry

Knížné zdroje

- 1 BALDWIN, Richard – EVENETT, J. Simon. 2008. *What world leaders must do to halt the spread of protectionism*. Centre for Economic Policy Research, Policy Insight 2008 No. 26.
- 2 HELPMAN, Elhanan – KRUGMAN, Paul. *Market Structure and Foreign Trade: Increasing Returns, Imperfect Competition, and the International Economy*. Cambridge, MA: MIT Press. 1985. ISBN: 9780262580872.
- 3 HOEKMAN, Bernard – KOSTECKI, Michel. *The political economy of the world trading system: the WTO and beyond*. Oxford: Oxford University Press. 2009. ISBN 978-0199553778.
- 4 JACKSON, H., John. *The World Trading System: Law and Policy of International Economic Relations*. 2nd ed. Cambridge, MA: MIT Press. 1997. ISBN 978-0262100642.
- 5 LINDSEY, Brink. *The Age of Abundance: How Prosperity Transformed America's Politics and Culture*. New York: Collins. 2008. ISBN: 9780060747669.
- 6 MOTTA, Massimo. *Competition Policy: Theory and Practice*. New York: Cambridge University Press. 2004. ISBN: 9780521016919.

Články v elektronických časopisoch, zborníkoch a iné príspevky

- 7 ANDERSON, James. Domino Dumping, I: Competitive Exporters. In *RAND Journal of Economics* [online]. 1993, 23(3) 57-76 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 8 ANDERSON, James. Domino Dumping, II: Antidumping. In *Journal of International Economics* [online]. 1993, 35(1-2) 57-76 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 9 BAGWELL, Kyle – STAIGER, Robert. What do trade negotiators negotiate about? Empirical evidence from the World Trade Organization. In *American Economic Review* [online]. 2011, 101(4) (199): 1238-73 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.101.4.1238>

- 10 BOWN, C. P. a M. A. CROWLEY. Trade deflection and trade depression. In *Journal of International Economics* [online]. 2007, 72(1) 176-201 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: [http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022-1996\(06\)00131-0](http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022-1996(06)00131-0)
- 11 BRANDER, James – KRUGMAN, Paul. A Reciprocal Dumping Model of International Trade. In *Journal of International Economics* [online]. 2015, 15(3-4): 313-321 [cit. 2023-5-1]. DOI: 10.3386/w21573. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 12 CLARIDA, Richard. Entry, Dumping, and Exclusion. In *American Economic Review* [online]. 1993, 83(1) 180-202 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 13 DAVIES, Ronald – LIEBMAN, Joseph. Subsidy Harvesting: Are Firms the Ones that Need the Most? University of Oregon. Department of Economics [online]. 2006, 83(1) 180-202 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 14 ETHIER, Wilfred – LIEBMAN, Joseph. Dumping. In *Journal of Political Economy* [online]. 1982, 90(3): 487-506 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 15 EURÓPSKA KOMISIA. 'EU imposes definitive anti-dumping measures on Chinese steel products'. 2016, [online]. [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1573>
- 16 EURÓPSKA KOMISIA. Introduction to trade defence [Cit. 2023-04-29]. 2022, [online]. Dostupné na: <https://circabc.europa.eu/ui/group/2e3865ad-3886-4131-92bb-a71754fffec6/library/da66671d-66c8-4e5e-9f0b-333b5c60f3fe/details>
- 17 EURÓPSKA KOMISIA. The full conditions for putting an anti-dumping measure in place. [online] 2022, [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://circabc.europa.eu/ui/group/2e3865ad-3886-4131-92bb-a71754fffec6/library/dc905c46-46a2-42a8-ac87-a8303e30b47a/details?download=true>
- 18 EURÓPSKA KOMISIA 'Commission Notice on Certain Issues Relating to Antidumping and Anti-Subsidy Proceedings'. *Official Journal of the European Union*, [online]. 2008, C177, 13-17. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:177:0013:0017:EN:PDF>

- 19 EURÓPSKA ÚNIA 2009. Regulation (EU) No 925/2009 of 24 September 2009. *Official Journal of the European Union*. [online] 2009, L262, 1-18. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:262:0001:0018:EN:PDF>
- 20 EURÓPSKA KOMISIA 'Commission Notice on the Alignment of Antidumping and Anti-Subsidy Proceedings with International Rules'. *Official Journal of the European Union*, [online] 2014, C350, 1-6. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOC_2014_350_R_0009&from=EN
- 21 EURÓPSKA ÚNIA. Regulation (EU) 2015/2384 of 17 December 2015. *Official Journal of the European Union*. [online] 2015, L333, 1-5. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R2384&from=EN>
- 22 EURÓPSKA KOMISIA. Regulation (EU) 2016/865 of 31 May 2016. *Official Journal of the European Union*, [online] 2016, L144, 1-4. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0865&from=EN>
- 23 EURÓPSKA ÚNIA Regulation (EU) 2017/271 of 16 February 2017. *Official Journal of the European Union*., [online] 2017, L46, 1-5. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R0271&from=EN>
- 24 EURÓPSKA ÚNIA. 'Commission Notice on Antidumping and Anti-Subsidy Proceedings'. *Official Journal of the European Union*. [online] 2020, C436, 1-6. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOC_2020_436_R_0008&from=EN
- 25 EURÓPSKA ÚNIA. Regulation (EU) 2022/402 of 31 January 2022. *Official Journal of the European Union*. [online] 2022, L62, 1-4. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0402&from=EN>
- 26 EURÓPSKA ÚNIA. Regulation (EU) 2022/402 of 31 January 2022. *Official Journal of the European Union*. [online] 2020, L437, 1-5. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R2162&from=EN>

- 27 EURÓPSKA ÚNIA Regulation (EU) 2021/1474 of 9 September 2021. *Official Journal of the European Union*. [online] 2021, L325, 1-5. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1474&from=EN>
- 28 GATT 'GATT 1947: Full text of the General Agreement. [online] 1947, [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_e.pdf
- 29 GRUENSPECHT, K. Howard. Dumping and dynamic competition. In *Journal of International Economics* [online]. 1988, (25(3-4): 225-248 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 30 HARTIGAN, James. Predatory dumping. In *Canadian Journal of Economics* [online]. 1996, (27(4): 950-965 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 31 KRUGMAN, Paul. 'Is Free Trade Passe?' *Journal of Economic Perspectives*. *Journal of Economic Perspectives* [online]. 1987, (1(2): 131-144 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 32 MIROUDOT, Sebastien – YE, Ming. 'Export restrictions and policy space for sustainable development goals: lessons from World Trade Organization disputes'. In *International Development Policy* [online]. 2018, (10): 143-168 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://journals.openedition.org/poldev/2514>
- 33 HANSEN, Wendy – PRUSA, Thomas. Cumulation and ITC decision-making: the sum of the parts is greater than the whole. In: *Economic Effects of Antidumping* [online]. London: William Hodge and Company, 1996, (34(4): 746-769 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.nber.org/papers/w21573>
- 34 STAIGER, Robert – WOLAK, Frank. 'Measuring Industry Specific Protection: Antidumping in the United States'. In *Brookings Papers on Economic Activity: Microeconomics* [online]. 1994, (20(5): 51-118 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://www.jstor.org/stable/2534764>
- 35 VINER, Jacob. 'Dumping: A Problem in International Trade' [online]. In *The American Journal of International Law* [online]. 1924, [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://doi.org/10.2307/2188424>
- 36 WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO). 'Antidumping'. [online] 2021, [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: https://www.wto.org/english/tratop_e/adp_e/adp_e.htm

- 37 WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO). '*Regional trade agreements*'. [online] 2021, [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: https://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/region_e.htm
- 38 WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO) [bez dátumu]. *Understanding the WTO: Antidumping, Subsidies, Safeguard Measures - The WTO provides an overview of antidumping measures and their application under Article VI of GATT*. [online] [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/agrm8_e.htm
- 39 WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO) [bez dátumu], *Kennedy Round (1964-67)*. [online]. [Cit. 2023-04-29]. Dostupné na: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/fact5_e.htm
- 40 ZANARDI, Maurizio. 'Antidumping: What Are the Numbers to Discuss at Doha?' In *World Economy* [online]. . 2004, (27(3) 403-433 [cit. 2023-5-1]. Dostupné na: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9701.2004.00605.x>